

AVANTPROJECTE DE LLEI DE LA GENERALITAT, INTEGRAL DE MESURES CONTRA EL DESPOBLAMENT A LA COMUNITAT VALENCIANA

ÍNDEX

PREÀMBUL

TÍTOL PRELIMINAR. Disposicions generals

- Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació
- Article 2. Finalitats
- Article 3. Principis rectors

TÍTOL II. Competències, governança, estructura organitzativa i col·laborativa

- Article 4. Competències del Consell
- Article 5. Comissió Interdepartamental del Consell contra el Despoblament
- Article 6. Informe de perspectiva rural sobre el despoblament
- Article 7. Planificació estratègica
- Article 8. Fons de Cooperació Municipal contra el Despoblament
- Article 9. Col·laboració i cooperació interadministrativa
- Article 10. Participació ciutadana i col·laboració amb la societat civil
- Article 11. Estudi, investigació i divulgació en matèria de repte demogràfic i despoblament
- Article 12. Estabilitat i formació de l'ocupació pública
- Article 13. Finançament de les mesures contra el despoblament

TÍTOL III. Zonificació del risc de despoblament

- Article 14. Criteris de zonificació del risc de despoblament
- Article 15. Definició de municipi en risc de despoblament

TÍTOL IV. Mesures de cohesió social, econòmica i territorial davant el despoblament

CAPÍTOL I. Mesures de garantia d'accés als serveis públics i per a la igualtat de drets i oportunitats

- Article 16. Accés a l'educació pública
- Article 17. Mesures relatives a la formació professional
- Article 18. Accés a la sanitat pública
- Article 19. Accés al sistema de serveis socials inclusius
- Article 20. Mesures per a la joventut
- Article 21. Mesures per a les persones majors
- Article 22. Mesures per a la igualtat de gènere
- Article 23. Accés al transport públic
- Article 24. Accés a l'habitatge
- Article 25. Seguretat i resposta davant les emergències
- Article 26. Promoció de la cultura i l'esport
- Article 27. Accés a les tecnologies de la informació i la comunicació
- Article 28. Accés a serveis bancaris
- Article 29. Protecció dels drets de les persones consumidores i accés als mitjans de comunicació

CAPÍTOL II. Mesures per a la reactivació i la diversificació socioeconòmiques i la promoció de l'ocupació

- Article 30. Mesures en matèria de subvencions i contractació pública
- Article 31. Mesures de fiscalitat diferenciada i accés al finançament
- Article 32. Reactivació i diversificació de l'activitat econòmica
- Article 33. Creació i manteniment de l'ocupació
- Article 34. Promoció del turisme sostenible
- Article 35. Suport al comerç de proximitat
- Article 36. Suport a la cadena de valor agroalimentària
- Article 37. Impuls a la gestió forestal sostenible i a la prevenció d'incendis forestals
- Article 38. Foment de les energies renovables
- Article 39. Eficiència en el consum d'aigua
- Article 40. Innovació i tecnologia

CAPÍTOL III. Adaptació d'instruments d'ordenació territorial i urbanística

- Article 41. Plans d'acció territorial del sistema rural

- Article 42. Instruments d'ordenació territorial i urbanística
- Article 43. Plans generals estructurals simplificats
- Article 44. Contingut del pla general estructural simplificat
- Article 45. Ordenació detallada de l'ordenació establida pels plans generals estructurals simplificats

Disposicions transitòries

Disposicions finals

PREÀMBUL

I

La despoblació, com a fenomen demogràfic, i el despoblament, com a fenomen territorial, són problemes amb profundes arrels històriques que han conformat el paisatge humà de la Comunitat Valenciana. L'èxode poblacional i el decaïment socioeconòmic associat en zones rurals és conseqüència de processos econòmics i socials originats en períodes històrics passats, desenvolupats durant dècades, i accelerats a partir dels anys seixanta del segle passat. La crisi del sistema agropecuari tradicional, la concentració econòmica en ciutats, l'accelerat procés d'urbanització, la millora dels sistemes de transport, la revolució tecnològica, així com la modernització social basada en profunds canvis de conducta i mentalitat de la societat des de llavors, van generar, entre altres raons, la crisi del sistema rural valencià.

El procés de despoblament es perpetua fins a l'actualitat: al voltant d'una quarta part dels municipis de la Comunitat Valenciana perden població de manera contínua en les últimes dècades. Així mateix, destaca el protagonisme relatiu dels municipis amb menys de mil habitants, que representen vora el 40 % del total, i que es distribueixen entre municipis de menys de 100 habitants (23 municipis, un 4 %), de 100 a 499 (120 municipis, un 22 %), i de 500 a 999 (76 municipis, un 14 %), segons les últimes dades disponibles de l'Institut Valencià d'Estadística. Com a tendència associada, l'envelliment acompanya la despoblació: dels 542 municipis de la Comunitat Valenciana, 172 mostren un índex d'envelliment superior al 250 %, la qual cosa indica, en altres paraules, que hi ha 25 persones majors de 64 anys per cada 10 persones menors de 16 anys, i en 200 municipis l'índex de dependència, que mesura les persones de més de 64 i menys de 16 anys respecte a les persones de 16 a 64 anys, és superior al 60 %.

El despoblament, com a procés que caracteritza l'abandó territorial i demogràfic, ha sigut particularment intens en comarques d'interior i de muntanya de la Comunitat Valenciana. En efecte, les comarques de l'interior i, especialment, els municipis localitzats en dominis muntanyencs, amb més dificultats d'accessibilitat als nuclis urbans, han experimentat en els últims 120 anys una considerable pèrdua de població: aproximadament el 40 % de la reculada demogràfica, si bé amb contrastades diferències entre si. El despoblament es localitza principalment a les comarques dels Ports de Morella, l'Alt Maestrat, l'Alcalatén, l'Alt Millars, l'Alt Palància, el Racó d'Ademús, els Serrans, la Plana d'Utiel-Requena, la Vall de Cofrents-Aiora, la Canal de Navarrés i part de la Vall

d'Albaida, l'Alcoià i el Comtat. De la mateixa manera, aquest fenomen es localitza en el sector occidental (interior) de diverses comarques litorals com el Baix Maestrat, la Plana Alta, la Marina Alta i la Marina Baixa. A escala municipal es reproduïx aquest escenari, de tal manera que, excepte alguna excepció causada per la funció de capitalitat comarcal o per alguna activitat econòmica puntual important, s'hi pot apreciar que la despoblació continua durant dècades.

El despoblament ha adquirit així un caràcter estructural que afecta una part substancial de la Comunitat Valenciana i que reclama una actuació integral, multisectorial i estable en el temps per part dels poders públics, amb criteris d'equitat territorial i de cohesió social, que reforce la resiliència del territori davant els desafiaments actuals i futurs, i que contribuïska a millorar la qualitat de vida i a garantir els drets de les persones, independentment del seu lloc de residència.

II

El fenomen del despoblament s'emmarca en un concepte més ampli, el de repte demogràfic, perquè ve acompanyat per altres tendències socials i demogràfiques que, així mateix, han de considerar-se en la formulació de solucions jurídiques i administratives a aquests desafiaments; això és, l'envelliment demogràfic, la masculinització de la població en zones rurals, els efectes de la població flotant, la precarització de les condicions de vida i treball, les situacions d'aïllament i les dificultats d'integració social; a més de la pèrdua, com a societat, de valors culturals, d'identitat i d'un sentiment col·lectiu de pertinença.

El despoblament i, en sentit ampli, el repte demogràfic, es manifesta com a fenomen territorial en totes les comunitats i ciutats autònomes a Espanya, si bé amb trets i intensitats molt diferents, així com en altres estats membres de la Unió Europea. Es tracta d'un repte compartit de cohesió territorial, econòmica i social, que són principis europeus fonamentals assentats a partir de l'article 174 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, pel qual s'estableix que: *“A fi de promoure un desenvolupament harmoniós del conjunt de la Unió, aquesta haurà de desenvolupar i prosseguir la seua acció encaminada a reforçar la seua cohesió econòmica, social i territorial. La Unió s'haurà de proposar, en particular, reduir les diferències entre els nivells de desenvolupament de les diverses regions i el retard de les regions menys afavorides. Entre les regions afectades s'haurà de parar especial atenció a les zones rurals, a les zones afectades per una transició industrial i a les regions que pateixen desavantatges naturals o demogràfics greus i permanents com, per exemple, les regions més septentrionals amb una escassa densitat de població i les regions insulars, transfrontereres i de muntanya”*.

Així, el repte demogràfic ha esdevingut una qüestió de primer ordre en l'agenda de les institucions europees, com evidencien, entre altres, les recents conclusions del Consell sobre *“El camí que cal seguir davant els reptes demogràfics”* (2020/C 205/03); l'Informe de la Comissió sobre els efectes del canvi demogràfic (COM(2020) 241 final) i la seua comunicació *“Una visió a llarg termini per a les zones rurals de la UE: cap a unes zones rurals més fortes, connectades, resilients i pròsperes abans de 2040”* (COM(2021) 345 final), o sengles dictàmens del Comité Europeu de les Regions *“La resposta de la UE al repte demogràfic”* (2017/C 017/08) i *“Canvi demogràfic: propostes per a quantificar i afrontar els efectes negatius en les regions de la UE”* (2020/C 440/07).

La qüestió ha rebut també un impuls per part de les instàncies de govern i legislatives d'Espanya, com queda recollit en documents clau. Cal destacar les directrius generals de l'Estratègia nacional davant el repte demogràfic, emanades del mandat de la Conferència de Presidents de 2017 i aprovades pel Consell de Ministres el març de 2019; els resultats de la Comissió Especial sobre l'evolució demogràfica a Espanya del Senat, publicats en 2019, o la Declaració de Mèrida de gener de 2020, de la Conferència de Presidències de Parlaments Autònoms, per a treballar conjuntament i compartir experiències davant els reptes de *“[...] la plena igualtat, la lluita contra el despoblament de les zones rurals, la cohesió territorial, l'envelliment de la població i la diversitat cultural i lingüística”*.

Així mateix, la perspectiva sociodemogràfica sobre el territori, la despoblació i els seus efectes en el teixit socioeconòmic, el desenvolupament sostenible i la qualitat de vida també ha sigut objecte d'anàlisi pel Consell Econòmic i Social d'Espanya, en el seu informe *“Un medi rural viu i sostenible”* de juliol de 2021, i pel mateix Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana en el seu *“Informe sobre el medi rural a la Comunitat Valenciana”* aprovat el juliol de 2020.

III

En els últims anys, la Generalitat Valenciana ha assumit aquests reptes i, en particular, la lluita contra el despoblament territorial com una línia d'acció política prioritària. Això s'ha traduït en un impuls transversal ferm a les actuacions de tots els departaments del Consell, per a fer front al despoblament i reforçar els serveis públics en els municipis afectats, per mitjà de la Comissió Interdepartamental creada a aquest efecte en 2017. Igualment, amb el suport a l'Administració local mitjançant la creació d'un fons de cooperació municipal específic en 2018, i amb el reforç de l'estructura institucional, que ha permés emprendre mesures i actuacions directes en benefici dels municipis en risc de despoblament a la Comunitat Valenciana i les seues comarques. Amb aquests objectius, a més, ha

sigut fonamental el consens en l'elaboració d'un marc estratègic a llarg termini, plasmat en l'Estratègia Avant 20-30, elaborada en col·laboració amb les universitats públiques de la Comunitat Valenciana, a través de la càtedra interuniversitària Càtedra Avant constituïda el març de 2019.

Com a antecedent, així mateix, cal esmentar l'Estratègia territorial de la Comunitat Valenciana, instrument marc de l'ordenació del territori en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, segons el que preveu el Decret legislatiu 1/2021, de 18 de juny, del Consell, d'aprovació del text refós de la Llei d'ordenació del territori, urbanisme i paisatge, incorporant els principis i les directrius de l'Estratègia territorial europea i més recentment l'Agenda Territorial Europea 2030. Aquesta Estratègia territorial de la Comunitat Valenciana preveu, entre els seus objectius generals, el manteniment de la diversitat i la vertebració del sistema de ciutats, la millora de les condicions de vida del sistema rural o l'aplicació de manera eficient dels instruments d'equitat territorial. En aquest context, el fenomen de la despoblació, pel seu caràcter territorial i sistèmic, ha d'emmarcar-se en un concepte de vertebració del territori, amb una visió de complementaritat entre les relacions urbanes i rurals, i comptant amb el paper indiscutible dels paisatges i la infraestructura verda de la Comunitat Valenciana.

Tenint en compte els desafiaments actuals i futurs que se sumen al repte demogràfic, com ara la lluita i l'adaptació al canvi climàtic, la pèrdua de la biodiversitat, la transició energètica, la transformació digital, la innovació tecnològica, la globalització dels mercats i el creixement de les àrees urbanes i metropolitanes; reconeixent que tot això afecta amb major intensitat les persones i els territoris que pateixen els efectes de la despoblació, aprofundint en la bretxa rural-urbana i en les desigualtats, i reconeixent, així mateix, que les polítiques per a actuar contra el despoblament requereixen un marc estable, amb vocació de permanència, que done confiança i continuïtat a les mesures, la Generalitat estableix en aquesta llei integradora els objectius, els principis rectors i les mesures per a aconseguir una major cohesió territorial i social de la Comunitat Valenciana, amb l'aspiració de corregir les desigualtats, garantir els drets i potenciar les oportunitats per a totes les persones independentment del seu lloc de residència.

Aquesta voluntat entronca amb el precepte constitucional pel qual *“tots els espanyols tenen els mateixos drets i obligacions en qualsevol part del territori de l'Estat”* (art. 139 CE), i amb el que estableix l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, en el seu article 19.1, segons el qual la Generalitat ha d'impulsar un *“model de desenvolupament equitatiu, territorialment equilibrat i sostenible”* i promoure *“polítiques d'equilibri territorial entre les zones costaneres i les d'interior”*. Per tant, aquesta llei encaixa competencialment en les facultats atorgades per l'Estatut d'Autonomia amb caràcter específic en la matèria de

l'equilibri territorial i en el desenvolupament d'aquelles competències sectorials reconegudes constitucionalment i estatutàriament.

IV

Quant als objectius d'aquesta llei, pretén abastar l'amplitud de matèries i sectors, ja que el propòsit és, precisament, dotar d'una perspectiva transversal, multisectorial i coordinada, per a donar resposta a les necessitats de la ciutadania resident dels municipis en risc de despoblament, per al foment de territoris atractius i resilients, i la creació d'oportunitats d'inversió o establiment d'empreses i autònoms i altres agents públics i privats. Havent de ser, al mateix temps, un instrument flexible en el seu desplegament normatiu i en l'aplicació posteriors, que permeta l'adaptació de les mesures a la diversitat de situacions que poden produir-se en aquests municipis i les seues comarques.

Els principis d'actuació i mesures d'aquesta llei van dirigits, *lato sensu*, a millorar la qualitat de vida de la població en municipis en risc de despoblament, elevant el grau de benestar dels seus habitants i assegurant uns serveis públics bàsics adequats i suficients, que garantisquen la igualtat d'oportunitats i l'accessibilitat, incidint en l'accés educatiu, les prestacions sanitàries, d'atenció social, dependència i discapacitat, la millora de la mobilitat i la connectivitat física, l'accés a l'habitatge i la dotació de noves tecnologies de la informació i de la comunicació.

La llei busca tindre en compte, específicament, persones amb un paper clau en la vitalitat, identitat i sentiment de pertinença dels municipis en risc de despoblament, com les persones joves i les persones majors, fomentant el coneixement i la solidaritat intergeneracional. De manera assenyalada, busca reconèixer l'impuls sovint invisible de les dones per mantindre vius els seus pobles, el seu paper en la fixació de la població i la necessitat de trencar la bretxa rural de gènere i lluitar contra la violència de gènere. A més, es vol afavorir la recuperació d'un teixit social participatiu i inclusiu de les diferents realitats d'una societat moderna i solidària, amb formes variades de participació i organització, incloent-hi els col·lectius vulnerables i les persones migrants.

Així mateix, la llei té per objecte mantindre i ampliar la base econòmica dels municipis en risc de despoblament, oferir oportunitats d'innovació, condicions favorables per a l'emprenedoria i la creació d'ocupacions estables i de qualitat, en l'àmbit públic i privat, tot adequat a les potencialitats del territori, incentivant l'atracció de talent jove i la professionalització. Entre altres mesures, la llei pretén dotar d'un marc de seguretat jurídica i confiança per a l'establiment o manteniment de projectes empresarials o vitals, mitjançant, entre altres, mesures d'incentiu, simplificació i de discriminació positiva, i impulsar polítiques sectorials

que aposten per la diversificació en models de desenvolupament sostenible, responsable i inclusiu. I crear les condicions que permeten aprofitar la transició energètica i la transformació digital del teixit productiu i empresarial actual i futur dels municipis en risc de despoblament, en particular de l'economia social.

Igualment, la llei pretén promoure la protecció, rehabilitació, recuperació i utilització dels patrimonis natural, cultural material i immaterial, etnològic i històric autòctons com a via de valorització econòmica i social de la singularitat de la dimensió local dels municipis en risc de despoblament i del sentit de pertinença als seus habitants, a més de fomentar les activitats de cultura, esport i oci.

A més, es pretén fomentar la construcció d'un nou discurs de la ruralitat, enfocat a visibilitzar els aspectes i valors positius que atresora la vida en els municipis en risc de despoblament, d'interior i de muntanya, i els seus avantatges competitius. I desenvolupar mecanismes participatius eficaços i realistes amb la finalitat d'integrar i coordinar les persones, els agents socials i les entitats associatives i organitzatives representatives dels municipis en risc de despoblament i del medi rural; invertir en el capital social territorial i reforçar la cooperació publico-privada per a maximitzar la mobilització dels recursos territorials; tot això, amb la finalitat d'aconseguir un entorn rural intel·ligent, accessible, sostenible, territorial i integrador.

V

Quant a la seua estructura, la llei consta de quatre títols, tres capítols i 45 articles, a més de dues disposicions transitòries i dues de finals.

El títol preliminar conté tres articles que estableixen l'objecte i àmbit d'aplicació, els fins i els principis rectors de la llei.

El títol II conté deu articles que descriuen les competències del Consell, els instruments de governança i coordinació administrativa de les polítiques contra el despoblament, incloent-hi la Comissió Interdepartamental especialitzada en la matèria; així com l'informe de perspectiva rural, la planificació estratègica de les polítiques contra el despoblament, el fons de finançament als municipis, les fórmules previstes de participació de la ciutadania i de col·laboració interinstitucional i les mesures de formació, investigació, estudi i divulgació sobre el fenomen del despoblament.

El títol III estableix en sengles articles els criteris de zonificació i la definició de municipi en risc de despoblament, amb la finalitat de poder enfocar les mesures transversals i sectorials en benefici d'aquells municipis i comarques que pateixen situacions demogràfiques més greus, per a aconseguir una major eficàcia en les

mesures, si bé amb un marge de flexibilitat suficient que permeta adequar les mesures sectorials per raons de coherència i equitat territorial.

El títol IV estableix les mesures que tenen per objecte la cohesió social, econòmica i territorial davant el despoblament. El capítol I conté catorze articles, que descriuen les mesures dirigides a garantir l'accés als serveis públics i per a la igualtat de drets i oportunitats, en l'àmbit de les polítiques públiques desplegades pel Consell que busquen una incidència positiva en els municipis en risc de despoblament o en aquelles en les quals cal una bona coordinació i col·laboració amb altres administracions públiques. El capítol II conté onze articles, que estableixen el marc per a desplegar mesures dirigides a la reactivació i la diversificació socioeconòmiques i la promoció de l'ocupació; consten tant de mesures transversals de promoció, per a la discriminació positiva o d'incentius fiscals, com de mesures específiques d'àmbit sectorial de major rellevància per al territori, amb una especial rellevància de les mesures en el sector agroalimentari, en el turisme, la innovació, les energies renovables o la gestió forestal sostenible. I el capítol III, amb cinc articles, que aborden l'adaptació d'instruments d'ordenació territorial i urbanística en consideració de les condicions particulars dels municipis rurals en risc de despoblament.

Finalment, la llei preveu dues disposicions transitòries i dues disposicions finals, que incorporen previsions i mandats específics, per a garantir el desenvolupament d'aquelles mesures específiques o sectorials previstes en la llei o altres aspectes de l'ordenament jurídic que l'afecten, i per a, si és el cas, adaptar la normativa vigent que regula la Comissió Interdepartamental especialitzada del Consell en la matèria i el Fons de Cooperació Municipal contra el Despoblament.

Aquesta disposició s'adequa als principis de bona regulació previstos en l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i a la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

Es garanteix el principi de seguretat jurídica perquè aquesta reforma és coherent amb la resta de l'ordenament jurídic. En l'elaboració d'aquest projecte normatiu s'ha parat especial atenció a respectar el principi de transparència, tant en la fase de consulta pública com en el tràmit d'informació i audiència a les persones interessades.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta regulació es considera l'instrument més adequat per a avançar en la cohesió territorial i social a la Comunitat Valenciana,

en pro de l'equitat territorial i la reducció de la bretxa rural-urbana, atenent particularment el fenomen del despoblament i les tendències demogràfiques, socioeconòmiques i territorials associades, i per a promoure una mirada actual, renovada i positiva cap a les nostres comarques i pobles d'interior i de muntanya, com a territoris d'oportunitat i de futur.

TÍTOL PRELIMINAR

Disposicions generals

Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació

1. Aquesta llei té per objecte establir principis d'actuació i mesures tendents a lluitar contra el despoblament a la Comunitat Valenciana, garantint els serveis bàsics en municipis en risc de despoblament, millorar la qualitat de vida dels seus habitants i promoure mesures per a reactivar-ne el teixit socioeconòmic, afavorint la cohesió social i territorial, i un desenvolupament ambientalment sostenible i territorialment equilibrat.

2. Així mateix, aquesta llei regula la governança que articularà l'impuls i la transversalitat de les polítiques sectorials del Consell que aborden el despoblament, així com la coordinació i col·laboració amb altres administracions públiques, que actuen en la consecució d'aquests mateixos objectius en el seu àmbit de competències.

3. Els objectius d'aquesta acció pública seran frenar i revertir el despoblament mitjançant la dinamització social i econòmica dels municipis; cohesionar el territori, reduint les desigualtats i oferint a la ciutadania les mateixes oportunitats, independentment del seu lloc de residència, i garantir la participació dels actors socials i econòmics presents en el territori.

4. Aquesta llei és aplicable a l'Administració de la Generalitat Valenciana, així com als organismes, les entitats i les empreses que integren el seu sector públic instrumental. Respectant el principi d'autonomia local, s'aplicarà, així mateix, a les administracions locals en el marc dels oportuns instruments de col·laboració i cooperació interadministrativa que a aquest efecte es formalitzen.

Article 2. Finalitats

Els objectius que es busquen amb aquesta llei són:

- a) Millorar la qualitat de vida, així com la viabilitat econòmica i social dels municipis en risc de despoblament per a garantir el tracte institucional equitatiu que ordena la legislació vigent.
- b) Crear i promoure les condicions per a retindre i atraure població en aquests municipis, mitjançant la millora de les infraestructures i els serveis a la disposició dels seus habitants, així com a través d'un model de desenvolupament econòmic diversificat, innovador i sostenible, d'acord amb els principis d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal.
- c) Impulsar la cohesió social, econòmica i territorial a la Comunitat Valenciana, així com el progrés integral dels municipis en risc de despoblament, fomentant un desenvolupament equilibrat entre la costa i l'interior, i la reducció de la bretxa rural-urbana i dels riscos d'exclusió de diferent naturalesa que afecten determinats grups de població.
- d) Promoure i conservar els valors paisatgístics, patrimonials i culturals dels municipis en risc de despoblament, així com aquelles accions que augmenten la resiliència del territori, la conservació dels recursos naturals i l'adaptació al canvi climàtic.
- e) Promoure i garantir la igualtat entre dones i homes en l'exercici dels seus drets i en l'accés a oportunitats de desenvolupament personal i professional, impulsant actuacions per a eliminar els obstacles que ho impedisquen o dificulten, i plans específics destinats a la promoció i permanència de la dona en el medi rural, que aborden la seua situació amb una perspectiva integral i inclusiva.
- f) Promoure i garantir oportunitats d'ocupació, oci, formació, cures i accés a serveis fonamentals, per a millorar la qualitat de vida en municipis en risc de despoblació, atenent les necessitats específiques de les persones majors, de la joventut, l'adolescència i la infància, i de les persones amb diversitat funcional o en risc d'exclusió social.

Article 3. Principis rectors

L'aplicació d'aquesta llei es regirà pels següents principis:

- a) *Transversalitat*. S'incorporarà la perspectiva del despoblament en totes les polítiques del Consell, tant en l'elaboració i el desenvolupament de la normativa que les regule com en la dotació pressupostària, especialment en els àmbits de la salut, l'educació, l'atenció social, l'habitatge, la cultura, l'esport, la joventut, l'envelliment, l'ocupació, les infraestructures de transport i les telecomunicacions.
- b) *Col·laboració i cooperació*. Es promourà la col·laboració i cooperació amb les administracions locals i amb l'Administració general de l'Estat, en l'exercici de les

seues respectives competències, a fi d'impulsar conjuntament les mesures contra el despoblament de la Comunitat Valenciana. Així com les fórmules de col·laboració publico-privada que contribuïsquen a aquests fins. Es fomentarà la col·laboració entre les entitats locals per a afavorir actuacions transversals i amb enfocament de baix cap amunt.

c) *Coordinació, eficàcia i eficiència administrativa.* S'articularan procediments adequats de coordinació entre els diferents òrgans i departaments del Consell implicats en les polítiques i mesures previstes en aquesta llei, per a garantir l'eficàcia i l'eficiència en l'ús dels recursos públics i vetlar per l'aplicació d'una perspectiva integral en el plantejament de les polítiques sectorials. S'entendran l'eficàcia i l'eficiència des de criteris més enllà dels quantitius, tenint en compte, entre altres, l'efecte empoderador de les diferents accions i de millora de la qualitat de vida de les persones i els seus drets.

f) *Informació i sensibilització.* Es fomentarà l'estudi i l'anàlisi de les implicacions de l'evolució demogràfica-territorial a la Comunitat Valenciana, amb l'obligatorietat de recollir les dades desagregades per sexe, i es promourà la millora de la conscienciació de la ciutadania, mitjançant l'impuls de la formació, el debat i la sensibilització social respecte al repte demogràfic, i en particular sobre el despoblament d'àmplies zones de la Comunitat Valenciana, amb una visió positiva sobre els valors del medi rural.

g) *Avaluació i seguiment.* Es farà un seguiment continu del desenvolupament i la implantació de les polítiques públiques en matèria de repte demogràfic i cohesió territorial, per a avaluar-ne l'eficàcia i eficiència, millorar-ne l'aplicació i resultats i facilitar la presa de decisions.

h) *Participació.* Es promourà la participació de la ciutadania, la iniciativa social, els interlocutors econòmics i socials i els restants agents públics i privats presents en el territori, en la planificació i aplicació de les polítiques contra el despoblament. Es crearan fòrums permanents de diàleg entre territoris rurals, que permeten una comunicació estable entre si i coordinada amb les administracions.

TÍTOL II

Competències, governança, estructura organitzativa i col·laborativa

Article 4. Competències del Consell

En matèria de repte demogràfic i lluita contra el despoblament, correspon al Consell:

a) Establir les directrius de l'acció autonòmica en matèria de repte demogràfic i lluita contra el despoblament a la Comunitat Valenciana, que seran posades en marxa per l'òrgan competent, i coordinades a través de la comissió interdepartamental del Consell creada a aquest efecte.

b) Impulsar l'aplicació transversal de la perspectiva demogràfica i territorial de lluita contra el despoblament en l'acció de la Generalitat, així com el seguiment i l'avaluació de la seua efectivitat.

c) Aprovar una planificació estratègica davant el repte demogràfic i el despoblament a la Comunitat Valenciana, amb un horitzó temporal d'almenys deu anys, que incloga un mecanisme d'avaluació i revisió. L'òrgan competent en matèria de polítiques contra el despoblament s'encarregarà de l'elaboració i el seguiment d'aquesta planificació, i d'informar regularment el Consell sobre aquesta.

Article 5. Comissió Interdepartamental del Consell contra el Despoblament

1. Es crea la Comissió Interdepartamental per a la Lluita contra el Despoblament dels Municipis de la Comunitat Valenciana, que queda adscrita al departament competent en matèria de cohesió territorial i polítiques contra el despoblament del Consell.

2. Aquesta comissió interdepartamental es constitueix com a òrgan col·legiat de l'Administració de la Generalitat al qual competeix elaborar i proposar al Consell l'aprovació d'una estratègia pluriennal per a pal·liar el despoblament dels municipis valencians, i el seguiment i control de les iniciatives i les actuacions que se'n deriven.

3. Les funcions, la composició i l'organització de la Comissió Interdepartamental es regularan mitjançant decret del Consell, a proposta del departament competent en cohesió territorial i polítiques contra el despoblament.

4. La constitució i el funcionament d'aquesta comissió no podran tindre incidència en la dotació dels capítols de despesa assignats a cap dels departaments del Consell, i en tot cas hauran d'atendre's amb els mitjans personals i materials del departament que corresponga.

Article 6. Informe de perspectiva rural sobre el despoblament

1. Els plans sectorials i els projectes normatius de la Generalitat hauran d'incorporar un informe de perspectiva rural sobre el despoblament, que incloga una avaluació prèvia de l'impacte en termes de repte demogràfic i cohesió territorial.

Aquest informe s'elaborarà pel departament o centre directiu que propose l'avantprojecte de llei o projecte de norma, pla o programa, i haurà d'acompanyar la proposta des de l'inici del procés de tramitació. En els termes i fases en què reglamentàriament es determine, haurà d'incloure una fase de consulta amb els representants dels territoris afectats.

2. L'òrgan competent en matèria de polítiques contra el despoblament haurà de proporcionar directrius, instruccions i metodologies per a facilitar l'elaboració de l'informe de perspectiva rural sobre el despoblament esmentat.

3. En l'elaboració dels pressupostos autonòmics s'hauran d'incloure indicadors que permeten integrar l'impacte que poden tindre les polítiques pressupostàries sobre el despoblament. En la memòria dels pressupostos, s'haurà d'individualitzar la despesa projectada en les polítiques actives davant el despoblament que desenvolupe l'òrgan competent. En la resta de polítiques sectorials del Consell s'haurà de dur a terme una caracterització territorial de les línies pressupostàries projectades, a fi de permetre una avaluació del seu impacte sobre el despoblament territorial.

Article 7. Planificació estratègica

1. L'òrgan competent en matèria de polítiques contra el despoblament s'encarregarà, en col·laboració amb les universitats públiques de la Comunitat Valenciana, de l'elaboració, l'avaluació i el seguiment d'una planificació estratègica de mesures contra el despoblament, que servisca com a referència i visió estratègica perquè les administracions públiques competents puguen dissenyar les seues polítiques i mesures de lluita contra el despoblament a la Comunitat Valenciana.

Entre altres continguts, aquests informes de seguiment hauran d'incloure la cartografia associada als mapes de serveis actuals o en projecte a la Comunitat Valenciana, que diferencie els municipis en risc de despoblament o les seues comarques, a l'efecte de detectar mancances i poder informar la proposta de mesures, projectes, infraestructures o recursos humans necessaris per a la dotació de serveis públics amb criteris d'equitat territorial.

2. Aquesta estratègia tindrà una vigència mínima de deu anys, amb una primera revisió intermèdia una vegada transcorreguts els primers quatre anys d'aplicació, i una segona revisió intermèdia una vegada transcorreguts huit anys d'aplicació, amb la finalitat d'analitzar-ne l'evolució i abordar els ajustos necessaris per a aconseguir el compliment dels seus objectius.

Ambdues revisions seran dirigides per l'òrgan competent en matèria de despoblament que enviarà un informe al Consell per a la seua anàlisi, debat i aprovació per acord del Consell.

Article 8. Fons de Cooperació Municipal contra el Despoblament

1. Es crea el Fons de Cooperació Municipal per a la Lluita contra el Despoblament dels Municipis de la Comunitat Valenciana, com a suport financer específic amb la finalitat de garantir la seua suficiència financera i potenciar la seua autonomia local, sobre la base del principi de subsidiarietat, perquè puguen disposar de la dotació adequada per a la prestació dels serveis locals.
2. Els pressupostos anuals de la Generalitat hauran de garantir una dotació econòmica suficient per a aquest fons.
3. Aquest fons serà de naturalesa incondicionada i no finalista, excloent la seua regulació del règim de subvencions, segons el que preveu l'article 2.2 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions.
4. Les característiques i els requisits del fons es desenvoluparan per decret del Consell. La seua aplicació es basarà en els principis d'objectivitat, transparència, publicitat i equitat, i constituïran un factor d'articulació, equilibri i cohesió territorial.
5. Malgrat la naturalesa incondicionada i no finalista del fons, les entitats beneficiàries hauran de presentar un informe anual sobre les activitats finançades, davant l'òrgan concedent, a fi de fer un seguiment i avaluació d'aquestes en relació als objectius de lluita contra el despoblament. L'òrgan competent en la matèria determinarà el contingut mínim i format adequat, proporcionant, si és el cas, una plantilla per a facilitar-ne l'elaboració.

Article 9. Col·laboració i cooperació interadministrativa

1. En les polítiques del Consell dirigides a la lluita contra el despoblament, es garantirà la participació activa de les administracions locals de la Comunitat Valenciana i d'altres entitats de la societat civil representatives del territori.
2. L'òrgan competent en matèria de despoblament haurà de promoure la formalització d'instruments de col·laboració i cooperació interadministrativa amb les entitats locals i supramunicipals, per al desenvolupament d'activitats d'interés comú en municipis en risc de despoblament i les seues comarques. En aquest marc, es reforçarà la xarxa d'agents de desenvolupament local en aquests municipis, promovent la seua estabilització, la col·laboració i les sinergies entre agents, i la millora de la seua formació i professionalització.
3. En particular, es formalitzarà la col·laboració amb la Federació Valenciana de Municipis i Províncies (FVMP), comptant per a això amb finançament dels pressupostos de la Generalitat, per al desenvolupament d'activitats en matèria de lluita contra el despoblament en municipis de la Comunitat Valenciana. La Federació Valenciana de Municipis i Províncies (FVMP) haurà de presentar anualment una programació pluriennal i un informe d'activitats destinades a aquests objectius.

4. En el marc del que preveu la Llei 21/2018, de 16 d'octubre, de mancomunitats de la Comunitat Valenciana, la Generalitat promourà el suport financer i tècnic a les mancomunitats per a la millora dels serveis públics oferits a la ciutadania, especialment en municipis en risc de despoblament.

5. En el marc previst per l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, el Consell haurà de propiciar la subscripció de convenis interadministratius amb comunitats autònomes limítrofes, amb la finalitat d'optimitzar la gestió i prestació de serveis propis de competència d'aquestes en zones d'interior en risc de despoblació, pel que fa als límits establits en la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

8. L'Administració de la Generalitat col·laborarà amb l'Administració general de l'Estat, participant en els òrgans de coordinació i cooperació sectorials i/o bilaterals que es creen i en els acords i instruments que aquests òrgans aproven en matèria de repte demogràfic i lluita contra el despoblament.

Article 10. Participació ciutadana i col·laboració amb la societat civil

1. Es garantirà la participació ciutadana, de les persones, els col·lectius, les associacions i les entitats especialitzades en la matèria, en l'elaboració, la proposta i el seguiment dels instruments de planificació i de les polítiques contra el despoblament.

2. Es promourà la participació de les persones directament destinatàries de les polítiques i les seues associacions o entitats representatives, incloent-hi especialment les dones, la joventut, la infància i l'adolescència, les persones majors i la població migrant.

3. Es facilitarà la participació del tercer sector social en les accions contra el despoblament per a enfortir el reconeixement i l'exercici efectiu dels drets socials, millorar el coneixement i la cobertura de les necessitats de la població més vulnerable.

4. Es fomentarà la implicació i participació del sector privat i dels agents socials en les polítiques públiques de repte demogràfic i contra el despoblament. Entre altres, es fomentarà que la formació del seu personal incloga matèries relacionades amb la cohesió territorial i social, així com activitats per a potenciar el talent associat al territori.

5. L'òrgan competent en matèria de polítiques contra el despoblament, en coordinació amb els departaments del Consell competents en matèria de participació i de diàleg social, desplegarà normativament els mecanismes i òrgans de participació ciutadana i de col·laboració amb la societat civil previstos en aquest article, sota els criteris de transparència, eficàcia i eficiència administratives, sense que en cap cas aquests mecanismes puguen suposar un increment de la despesa pública.

Article 11. Estudi, investigació i divulgació en matèria de repte demogràfic i despoblament

1. La Generalitat fomentará l'estudi del repte demogràfic i, en particular, del despoblament territorial, dels factors que el condicionen, els seus efectes i la seua repercussió en l'estat de benestar i en la cohesió territorial, garantint la seua transferència a la ciutadania mitjançant el treball conjunt dels poders públics i les institucions acadèmiques i científiques.

2. L'òrgan del Consell competent en matèria de polítiques contra el despoblament, en col·laboració amb les universitats i altres institucions acadèmiques, promourà:

- a) La formació especialitzada i la investigació en matèria de repte demogràfic, lluita contra el despoblament i la cohesió territorial, en col·laboració amb l'òrgan competent en política territorial i/o ordenació territorial.
- b) La realització d'estudis, informes i treballs que resulten d'interés des del punt de vista del repte demogràfic, el despoblament i la cohesió territorial.
- c) La divulgació del coneixement en la matèria i la difusió d'aquells estudis, informes i treballs fets per persones expertes o entitats d'especial rellevància en l'àmbit del repte demogràfic, el despoblament i la cohesió territorial.

3. El Consell haurà d'incloure en la seua planificació estadística l'elaboració d'indicadors de despoblament a la Comunitat Valenciana, segons el que preveu la normativa estadística estatal i autonòmica d'aplicació, fomentant l'anàlisi estadística i cartogràfica del repte demogràfic.

5. La Generalitat haurà de col·laborar amb els mitjans de comunicació que actuen en l'àmbit de la comunitat autònoma per a la transferència a la ciutadania del coneixement i la sensibilització social en matèria de despoblament i del repte demogràfic, i per a la posada en valor dels municipis d'interior i del medi rural.

Article 12. Estabilitat i formació de l'ocupació pública

1. La Generalitat, en el marc de la legislació aplicable en matèria d'ocupació pública, adoptarà mesures específiques amb la finalitat de propiciar la dotació i estabilitat de l'ocupació pública per a atendre els municipis en risc de despoblament, preferentment en els àmbits docent, sanitari, social i de seguretat i resposta a emergències.

2. Les mesures que s'adopten podran consistir, entre altres, en incentius que promoguen la residència del personal empleat públic en municipis en risc de despoblament, la creació de borses de treball territorialitzades, o la facilitació de

condicions de teletreball entre el personal empleat públic que residisca efectivament en aquests municipis, sempre que siga compatible amb l'acompliment del lloc.

3. La Generalitat impulsarà la formació del seu personal en matèria de despoblament i repte demogràfic, que s'haurà de considerar un contingut transversal de cara a la seua promoció professional. A aquest efecte, els departaments o organismes competents en matèria de formació del personal al servei de les administracions públiques hauran d'elaborar programes de formació específics.

4. Les temàtiques relacionades amb la cohesió territorial, el despoblament i el repte demogràfic formaran part dels procediments d'accés a l'ocupació pública en l'àmbit de la Generalitat.

Article 13. Finançament de les mesures contra el despoblament

1. El finançament de les mesures i actuacions afavoridores contra el despoblament, vinculades a aquesta llei correspondran a l'Administració de la Generalitat, coadjuvant-se amb fons que siguen d'aplicació concorde al desenvolupament de les polítiques de cohesió i de desenvolupament rural de la Unió Europea, així com dels pressupostos d'altres administracions públiques.

2. Les actuacions que es prevegen en els instruments de planificació derivats d'aquesta llei es finançaran des dels diferents programes d'ajudes en cada àmbit sectorial, i s'hauran de dur a terme segons els procediments legals, administratius i de control financer vigents.

3. Els pressupostos autonòmics hauran de recollir, específicament, els crèdits destinats, en cadascuna de les seccions i programes, a la posada en marxa de les actuacions previstes en aquesta llei, orientats i prioritzats a la lluita contra el despoblament. Hauran d'incloure indicadors que permeten mesurar el seu grau de compliment en relació amb la lluita contra el despoblament.

TÍTOL III

Zonificació del risc de despoblament

Article 14. Criteris de zonificació del risc de despoblament

1. A fi de concretar i aplicar les mesures previstes en aquesta llei, es consideren municipis en risc de despoblament aquells que complisquen les condicions establides en el següent article 15, sense perjudici de l'aplicació de les mesures previstes per aquesta llei a altres entitats locals o supramunicipals, i a zones més

àmplies, per raó de coherència, eficiència i eficàcia administrativa, en virtut dels principis de cohesió territorial i social.

2. L'òrgan competent en matèria de despoblament i el departament especialitzat en matèria estadística hauran d'elaborar conjuntament els indicadors demogràfics i territorials rellevants a l'efecte d'aquesta llei, així com la seua actualització anual. I n'avaluaran la pertinència i rellevància, proposant, si és el cas, aquelles modificacions que es consideren necessàries per a una zonificació més adequada dels municipis en risc de despoblació a la Comunitat Valenciana.

3. L'estratègia autonòmica contra el despoblament es basarà en aquests indicadors demogràfics generals, sense perjudici de la seua ampliació o complementarietat amb altres indicadors, que puguen utilitzar-se igualment amb la finalitat de millorar la descripció, el diagnòstic i la planificació estratègica de les mesures contra el despoblament.

4. La informació geogràfica associada a la zonificació dels municipis en risc de despoblament s'haurà de mantindre actualitzada i publicar-se en la Infraestructura de dades espacials de la Comunitat Valenciana. Es promourà la utilització de sistemes d'informació geogràfica en la gestió de les mesures contra el despoblament, com a eines per a la planificació, gestió i avaluació del territori implicat.

Article 15. Definició de municipi en risc de despoblament

1. Es considera que un municipi es troba en risc de despoblament quan es compleixen almenys cinc dels següents indicadors, disponibles a partir de les dades oficials proveïdes per l'Institut Valencià d'Estadística o per l'Institut Nacional d'Estadística:

- a) Densitat de població. Nombre d'habitants, segons l'últim padró vigent, inferior o igual als vint habitants per quilòmetre quadrat. El requisit de densitat de població es considera complit per tots els municipis amb un terme municipal inferior a un quilòmetre quadrat.
- b) Creixement demogràfic. Taxa de creixement de la població en el període comprés en els últims vint anys: menor o igual al zero per cent (0 %).
- c) Taxa de creixement vegetatiu. Percentatge que representa el saldo vegetatiu (diferència entre naixements i defuncions) dels últims vint anys sobre la població total segons l'últim padró vigent: menor o igual a menys deu per cent (-10 %).
- d) Índex d'envelliment. Percentatge que representa la població major de 64 anys sobre la població menor de 16 anys, segons l'últim padró vigent: major o igual al dos-cents cinquanta per cent (250 %).

- e) Índex de dependència. Quocient entre la suma de la població de menors de 16 anys i majors de 64 i la població de 16 a 64 anys segons l'últim padró vigent, multiplicat per cent: major o igual al seixanta per cent (60 %).
- f) Taxa migratòria. Percentatge que representa el saldo migratori en el període comprés entre els últims deu anys (variacions residencials, altes menys baixes) sobre la població total, segons l'últim padró vigent: menor o igual a zero per cent (0 %).

2. També es consideraran municipis en risc de despoblament aquells que, encara que no complisquen els requisits assenyalats, pertanguen a àrees funcionals amb una densitat demogràfica igual o inferior a 12,5 habitants per quilòmetre quadrat. Les àrees funcionals es determinaran de conformitat amb les dades oficials sobre demarcacions territorials inscrites en el Registre d'entitats locals de la Comunitat Valenciana, creat per Decret 15/2011, de 18 de febrer, del Consell.

Així mateix, seran considerats municipis en risc de despoblament aquells amb població inferior a 300 habitants.

4. Per raó de la matèria o per causa d'equilibri territorial, per a l'aplicació o prioritització de les mesures previstes en aquesta llei o d'aquelles que busquen els mateixos fins, s'estableix una categoria addicional, intermèdia de risc de despoblament, per a aquells municipis que complisquen quatre dels criteris establits en l'apartat 1 d'aquest article.

5. L'òrgan competent del Consell en matèria de polítiques contra el despoblament haurà de desenvolupar per decret els requisits i les condicions específiques per a la zonificació dels municipis en risc de despoblament a la Comunitat Valenciana i, si és el cas, els mecanismes per a modificar o adaptar la tipologia de municipis.

TÍTOL IV

Mesures de cohesió social, econòmica i territorial

CAPÍTOL I

Mesures de garantia d'accés als serveis públics i per a la igualtat de drets i oportunitats

Article 16. Accés a l'educació pública

1. La Generalitat ha de garantir una educació pública de qualitat en tot el territori. En particular, propiciarà:

- a) Una adequada xarxa de centres rurals agrupats en Educació Infantil i Primària, així com l'estabilitat en el disseny i funcionament del mapa escolar per a afavorir l'accés d'aquest alumnat a l'Ensenyament Secundari Obligatori.
- b) L'estabilització de les plantilles docents a l'escola rural, incentivant les places de difícil provisió.
- c) Una adequada escolarització, garantint l'accés en igualtat a nivells superiors educatius, i adaptació de les ràtios a les circumstàncies reals i específiques dels municipis en risc de despoblament.
- d) Implantar mesures en matèria de prestacions complementàries que afavorisquen la igualtat en l'accés a l'educació per a l'alumnat resident en els municipis en risc de despoblament, amb la finalitat de garantir el transport o, si és el cas, l'accés a una residència.
- e) Fomentar la utilització de materials curriculars digitals, en l'ensenyament obligatori en centres públics, en municipis en risc de despoblament.
- f) Garantir els suports necessaris per a la inclusió educativa de tot l'alumnat, amb especial atenció a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu i a l'alumnat amb necessitats de compensació de desigualtats en l'àmbit educatiu.
- g) Afavorir els ensenyaments de règim especial, així com la formació de persones adultes.
- h) Afavorir la qualitat i el caràcter inclusiu dels recursos d'Educació Infantil 0-3, avançar en la seua universalització i gratuïtat i promoure una dotació suficient de places i recursos per a fer efectives les possibilitats d'accés, permanència i promoció de la població infantil a aquesta etapa educativa, preferentment en centres públics, facilitant la conciliació.

- i) Consolidar i fomentar la participació en activitats extraescolars i complementàries, com a complement de l'educació curricular. Millorar les infraestructures educatives, esportives i tecnològiques vinculades, promovent l'ús d'aquests espais per a fer activitats extraescolars. I propiciar serveis itinerants d'activitats extraescolars per a garantir que arriben a tots els municipis.
- j) Promoure accions educatives que contribuïsquen a difondre la realitat i els valors del medi rural, fomentant el tractament d'aquesta matèria en les aules, incloent-hi en tot cas una visió amb perspectiva de gènere i accions que fomenten la generació de referents per a les noves generacions.

2. L'Administració autonòmica, en col·laboració amb les administracions locals, desenvoluparan una xarxa de menjadors escolars, i aules matutines adaptades a la realitat dels municipis en risc de despoblament, i també haurà de possibilitar oferta educativa complementària en períodes estivals i no lectius.

3. En el marc de les competències de la Generalitat, el departament competent en la matèria educativa haurà d'incorporar continguts formatius en relació al repte demogràfic i que contribuïsquen a posar en valor les oportunitats i els recursos dels municipis de l'interior de la Comunitat Valenciana, afavorint les xarxes d'intercanvi d'experiències i la col·laboració entre centres i personal docent.

A aquest efecte, haurà d'elaborar materials i desenvolupar programes de formació del professorat, entre altres, en les següents matèries:

- a) Despoblament a la Comunitat Valenciana, característiques i implicacions.
- b) Igualtat de gènere, respecte a la diversitat i corresponsabilitat.
- c) Valoració positiva del procés d'envelliment i de les persones majors.
- d) Reforç de les relacions intergeneracionals.
- e) Inclusió de persones migrants.
- f) Atenció a la problemàtica específica de la joventut en l'entorn rural.
- g) Aprofitament dels recursos de l'entorn per a l'orientació professional de l'alumnat.

Article 17. Mesures relatives a la formació professional

1. En la planificació de l'oferta de formació professional s'hauran de tindre en compte les necessitats del teixit productiu de la Comunitat Valenciana, i que, particularment, responga a les necessitats i potencialitats del territori i dels municipis en risc de despoblació, facilitant la participació de les empreses i de les persones treballadores en aquests territoris.

2. Es facilitaran alternatives perquè la joventut pugua incorporar-se al mercat laboral en condicions adequades en el seu àmbit geogràfic més pròxim, enfocant l'esforç cap a aquelles activitats en les quals cal aconseguir el relleu generacional i la diversificació, tant en sectors tradicionals com emergents.

3. S'impulsaran els programes de formació telemàtica i presencial, potenciant l'accés de la població dels municipis en risc de despoblament i especialment de persones treballadores ocupades, per a la seua qualificació i requalificació, a través de les noves tecnologies i metodologies formatives.

4. Es promourà la figura del contracte programa de formació i contracte programa de pràctiques, per a l'alumnat amb estada efectiva en municipis en risc de despoblament, orientat a la realització d'estudis no obligatoris, tant en formació professional com universitària.

5. El departament competent en matèria d'educació i de formació professional haurà de desenvolupar les condicions, els requisits i la col·laboració interadministrativa i amb els centres formatius i universitats per al desenvolupament d'aquests contractes programa en municipis en risc de despoblació.

Article 18. Accés a la sanitat pública

1. Es potenciaran els centres d'atenció primària, procurant en la mesura que siga possible l'accés als serveis sanitaris bàsics de proximitat, mitjançant una planificació amb accions positives per als municipis en risc de despoblament.

2. Les prestacions sanitàries oferides pel Sistema Sanitari de la Comunitat Valenciana s'hauran d'adaptar a les necessitats de la població dels municipis en risc de despoblament, revisant i millorant les infraestructures, l'equipament tecnològic i el catàleg de proves diagnòstiques en centres d'atenció primària.

3. Es promourà la salut i l'equitat en salut de la població al llarg de la vida en aquests municipis, promocionant comportaments saludables i potenciant la coordinació entre l'àmbit sanitari, el familiar i els serveis socials.

4. S'atendran les particularitats derivades dels municipis en risc de despoblament en l'accés als serveis d'emergències i urgències sanitàries.

5. Els sistemes de citació de pacients, tant en atenció primària com en hospitalària, incorporaran els mecanismes necessaris tendents a coordinar l'assistència a les consultes i proves diagnòstiques amb els horaris més adequats.

6. Es promourà una assistència farmacèutica que puga respondre a les necessitats de la població resident en aquests municipis i, de manera singular, s'arbitraran mecanismes que la faciliten en aquelles localitats en risc de despoblament on no hi haja oficina de farmàcia.

7. Es mantindrà l'accés als serveis sanitaris de manera presencial, al mateix temps que s'incentivarà l'ús de la telemedicina i de tecnologies de la informació i comunicació en municipis en risc de despoblament.

8. El Pla valencià d'acció per a la salut mental, drogodependències i conductes addictives incorporarà anàlisis i accions dirigides als municipis en risc de despoblament, tenint en compte les condicions sociodemogràfiques i territorials, i específicament les situacions d'aïllament, soledat, exclusió social, invisibilitat i envelliment.

Article 19. Accés al sistema de serveis socials inclusius

1. En desenvolupament del que preveu la Llei 3/2019, de 18 de febrer, de serveis socials inclusius de la Comunitat Valenciana i, particularment, en compliment del principi d'equitat territorial establert per aquesta norma, l'actuació de la Generalitat es dirigirà a compensar els desequilibris territorials i garantir l'accés al Sistema Públic Valencià de Serveis Socials, per mitjà d'una oferta equitativa i equilibrada de prestacions en tot el territori de la Comunitat Valenciana, tenint en compte especialment les zones i àrees amb altes taxes d'envelliment i dispersió.

Amb aquesta finalitat, la conselleria competent en la matèria desenvoluparà aquelles mesures normatives i de coordinació i col·laboració amb les administracions locals que permeten garantir la prestació dels serveis socials d'atenció primària en municipis en risc de despoblament.

Així mateix, els instruments de planificació d'infraestructures socials i mapatge de serveis socials previstos en aquesta llei hauran d'abordar el risc de despoblació territorial, de conformitat amb criteris de proximitat, funcionalitat, accessibilitat, eficàcia i eficiència i equitat territorial.

2. En aplicació de l'article 25 de la Llei 3/2019, de 18 de febrer, de serveis socials inclusius de la Comunitat Valenciana, relatiu als espais vulnerables, la conselleria competent, en col·laboració amb el departament competent en cohesió territorial i polítiques contra el despoblament, desenvoluparan la classificació i l'enfocament d'actuacions integrals en espais vulnerables en municipis en risc de despoblament. En aquest context, es prioritzaran les actuacions de caràcter supramunicipal o mancomunat.

3. Les prestacions de promoció de l'autonomia personal i d'atenció a les persones en situació de dependència, previstes en el catàleg per a l'autonomia i atenció a la dependència a la Comunitat Valenciana, es proporcionaran a través del Sistema Públic Valencià de Serveis Socials. En aquest marc, per als municipis en risc de despoblament s'afavoriran:

- a) Els serveis que faciliten l'atenció en el domicili i en l'entorn social pròxim, establint serveis itinerants en cas necessari.
- b) L'impuls dels serveis de teleassistència i atenció domiciliària, així com l'assistència personal per a les persones en situació de dependència que no disposen del suficient suport familiar.

- c) L'accés als serveis que oferisquen els centres residencials situats al municipi o en municipis pròxims per a persones en situació de dependència que no siguen residents, amb criteris d'acció positiva per a les que resideixen en municipis en risc de despoblament, així com els serveis de teràpia ocupacional, fisioteràpia, centre de dia, menjars, bugaderia, entre altres.
- d) Promoure accions coordinades entre el Sistema de Serveis Socials amb el Sistema de Salut, en atenció primària i hospitalària, així com la continuïtat de cures al municipi de residència.

4. Es garantirà l'atenció i la cura a les persones majors que viuen en municipis en risc de despoblament, per a atendre les seues necessitats bàsiques i oferir-los el suport necessari per a promoure la seua autonomia personal, a través de les següents actuacions:

- a) Assegurar la prestació del servei de teleassistència a les persones majors, preferentment a aquelles que visquen soles o en domicilis aïllats.
- b) Promoure el desenvolupament d'un envelliment actiu i saludable, en un entorn de benestar en què puguen aportar els seus coneixements i valors.
- c) Desenvolupar la capacitació digital de la població major de 55 anys i l'accés a les tecnologies de la comunicació per a reduir la bretxa digital generacional i la bretxa digital de gènere.
- d) En col·laboració amb les entitats locals, complementar els serveis de proximitat, com ara acompanyament, menjars, bugaderia a domicili, etc., així com promoure la participació de les persones majors en les activitats socials, d'esport, cultura i oci.
- e) Facilitar l'accés a un recurs d'atenció residencial, a menys de 20 quilòmetres de la seua llar, perquè les persones majors puguen romandre en el seu entorn i evitar el desarrelament, incloent-hi criteris de preferència per a l'adjudicació de places en aquestes zones.
- f) S'activaran altres tipus de residència o convivència en l'àmbit rural per a les persones majors que tenen dificultats per a romandre en el seu domicili o que no en tenen o no reuneixen les condicions bàsiques d'habitabilitat o accessibilitat, com els habitatges tutelats o col·laboratius, les xicotetes unitats de convivència o les famílies acollidores o allotjament alternatiu.
- g) Facilitar formació i eines a les dones majors per a la identificació i la prevenció de la violència de gènere, garantint l'atenció integral.

5. Es promourà l'atenció a les persones amb discapacitat en municipis en risc de despoblament mitjançant les següents actuacions:

- a) Fomentar l'atenció en els entorns més immediats mitjançant programes de suport a famílies, l'atenció en entorns naturals o la itinerància de serveis.
- b) Promoure l'accessibilitat als serveis a través de l'ús de les noves tecnologies de la informació, la teleassistència i dispositius per a la geolocalització, alertes de risc en la llar, terminals adaptats i comunicació accessible.
- c) Mesures per a facilitar l'accessibilitat en l'habitatge habitual i l'adaptació de les llars a les necessitats de les persones amb diversitat funcional.
- d) S'afavoriran els projectes d'economia social orientats a l'ocupabilitat de persones amb discapacitat en activitats econòmiques desenvolupades en municipis en risc de despoblament.

6. Es fomentaran projectes d'inclusió social d'àmbit local o supramunicipal per a atendre les necessitats específiques de les persones o col·lectius amb mancances o amb vulnerabilitat social. Es promourà la realització de projectes d'intervenció social o comunitària, així com actuacions de suport integrals, facilitant de manera coordinada l'atenció social, l'educació, l'accés a l'habitatge i la informació i orientació per a l'ocupació, i les prestacions com la renda valenciana d'inclusió i els seus corresponents itineraris d'inclusió social que afavorisquen la inclusió social de les persones destinatàries.

7. L'Observatori del Sistema Públic Valencià de Serveis Socials estudiarà la situació dels municipis en risc de despoblament, en atenció a les seues condicions sociodemogràfiques i territorials, per a proporcionar anàlisis i dades que milloren les polítiques públiques en matèria de drets i garanties d'accés als serveis socials inclusivament i, en particular, respecte de les persones majors, la soledat, la inclusió social de persones vulnerables, la perspectiva de gènere i la promoció de la infància i l'adolescència.

8. La conselleria competent promourà el recurs a la figura dels contractes programa en col·laboració amb les entitats locals i municipals, per a garantir la prestació dels serveis socials en municipis en risc de despoblament, i promoure l'estabilitat i professionalització de les persones que treballen en aquests serveis.

Article 20. Mesures per a la joventut

1. En desenvolupament del que preveu la Llei 15/2017, de 10 de novembre, de polítiques integrals de joventut, l'actuació de la Generalitat es dirigirà a reconèixer els drets de la joventut en tot el territori de la Comunitat Valenciana, i a garantir un major i millor servei a les persones joves, tenint en compte les diferents realitats territorials, parant una atenció especial a les especificitats de l'àmbit rural, sota els principis de proximitat i arrelament en el territori.

Amb aquest objectiu, la conselleria competent i l'Institut Valencià de la Joventut inclouran en les seues estratègies programes específics dirigits a les persones joves en l'àmbit rural, per a garantir una igualtat d'oportunitats i l'accés als serveis públics, així com el desenvolupament d'un projecte de vida propi en municipis en risc de despoblament. I promouran la coordinació amb les conselleries competents per a dissenyar accions en favor de la joventut, adaptades als municipis en risc de despoblament, en matèries clau com accés a habitatge, ocupació, formació professional i finançament.

2. La Xarxa Jove de la Comunitat Valenciana, segons el que preveu l'article 39 de la Llei 15/2017, de 10 de novembre, de polítiques integrals de joventut, reforçarà les polítiques públiques en matèria de joventut, en coordinació i col·laboració amb les administracions locals, i específicament vetlarà perquè aquestes polítiques arriben als municipis en risc de despoblament i s'escolten les demandes de les persones joves residents en aquests municipis.

3. Es promouran accions innovadores de formació, divulgació i participació de les persones joves, en relació amb les oportunitats i dificultats en municipis en risc de despoblació, la seua visió del futur i aspiracions de treball, accés a l'oci, la cultura i l'esport, així com enfocades al descobriment dels valors, la cultura, la música i els coneixements tradicionals que reforcen el seu sentit de pertinença i l'atractiu dels municipis d'interior de la Comunitat Valenciana.

Article 21. Mesures per a les persones majors

1. En el marc de l'Estratègia valenciana d'envelliment i soledat no desitjada, l'actuació de la Generalitat es dirigirà a garantir un major i millor servei a les persones majors, tenint en compte les diferents realitats territorials, prestant una atenció especial a les especificitats de l'àmbit rural, sota els principis de proximitat i arrelament en el territori.

2. De manera complementària i coordinada amb les actuacions previstes en l'article 19.4, es plantejaran mesures contra l'aïllament i la soledat no desitjada en municipis en risc de despoblament i les seues comarques, afavorint l'autonomia personal i activitats de tipus social, educatiu, esportiu i cultural adaptades a l'entorn, el treball en xarxa o comunitari, la participació, la convivència i la solidaritat intergeneracionals.

3. Es dissenyaran mesures per a evitar l'exclusió per edat en les seues diverses formes: social, digital, financera o de gènere. I es promouran instruments innovadors, com els bancs de memòries o de records, per a donar valor i conservar el coneixement i les experiències acumulades per les persones majors, relacionats amb els sabers tradicionals, els costums, les festivitats i els antics oficis del medi rural.

4. En col·laboració amb els departaments competents en les matèries relacionades d'economia, la salut i el turisme, entre altres, es planificarà una estratègia de promoció de l'economia de les cures de la Comunitat Valenciana,

enfocada a detectar les potencialitats i necessitats sociodemogràfiques i territorials, i específicament adaptada a les condicions de les comarques rurals d'interior i dels municipis en risc de despoblament com a factor de desenvolupament socioeconòmic i cohesió territorial. L'estratègia comptarà amb la participació de les entitats locals i la col·laboració públic-privada d'empreses o entitats especialistes en la matèria.

5. En l'àmbit de les competències de la Generalitat, es desenvoluparan mesures perquè la població major dels municipis en risc de despoblació reba assessorament financer de qualitat, adaptat a les seues necessitats i formació, que permeta un millor servei, més diversificat i una relació més segura amb les entitats bancàries i de crèdit.

Article 22. Mesures per a la igualtat de gènere

1. La Generalitat impulsarà de manera transversal la igualtat de gènere en el medi rural, atenent les circumstàncies socials i territorials dels municipis en risc de despoblament.

2. S'elaboraran, en coordinació entre les conselleries amb competències en la matèria, plans específics destinats a la promoció i permanència de la dona en el medi rural, que aborden la seua situació amb una perspectiva integral i inclusiva, i que promoguen, entre altres: la millora de l'autonomia personal de les dones, la seua formació, el seu reconeixement social i professional, la titularitat compartida, el foment de la seua participació en els òrgans de decisió de les empreses, cooperatives i explotacions i la lluita contra la violència domèstica i la bretxa de gènere en totes les seues facetes: generacional, cultural, digital, econòmica i social.

3. En relació amb el que preveu l'article 21, s'abordarà el repte de l'envelliment en municipis en risc de despoblament amb perspectiva de gènere, per a atendre les necessitats específiques de les dones majors en matèria sanitària i social, per a millorar la seua autonomia i la seua qualitat de vida i evitar situacions de soledat i exclusió.

Article 23. Accés al transport públic

1. La Generalitat garantirà uns nivells de servei de transport públic que permeten la consecució d'una mobilitat sostenible, accessible i de qualitat en municipis en risc de despoblament, l'accés a infraestructures i serveis públics bàsics i la connexió eficaç i eficient amb altres municipis i localitats, que permeta el seu desenvolupament personal, social i professional.

2. El transport públic de persones viatgeres en municipis en risc de despoblament es prestarà mitjançant serveis de transport regular o discrecional, sensibles a la demanda, a través de qualsevol de les fórmules previstes en la normativa estatal i autonòmica.

3. La conselleria competent en matèria de transport i mobilitat sostenible, en el disseny dels serveis de transport que atenen els municipis en risc de despoblament, garantirà una adequada cobertura de destinacions i horaris que permeta l'accés als serveis bàsics, i la connexió amb la resta del territori mitjançant transport públic.
4. Per a la prestació de serveis de transport a demanda, es promourà l'adopció de sistemes que permeten la precontractació i reserva de places, així com la gestió i el control d'incidències, i disposar d'informació en temps real dels serveis.
5. Es promouran noves formes de mobilitat sostenible, mitjançant rutes per als vianants, de bicicleta i per a ciclistes i vianants, prioritàriament aquelles que puguen connectar entre poblacions i amb altres llocs d'interés turístic, comercial o econòmic, així com solucions innovadores de transport multimodal que milloren la connectivitat dels municipis en risc de despoblament.
6. Es vetlarà perquè la infraestructura i els serveis públics de transport oferisquen una informació actualitzada, accessible, comprensible i adaptada a les necessitats de la població dels municipis en risc de despoblament.
7. Els serveis de transport a demanda o de transport regular inclouran serveis de compra-recollida-distribució de comandes, que permeten l'arribada a punts de recollida en cada localitat evitant desplaçaments.

Article 24. Accés a l'habitatge

1. En el marc de la Llei 2/2017, de 3 de febrer, de la Generalitat, per la funció social de l'habitatge de la Comunitat Valenciana, el departament del Consell competent en la matèria desenvoluparà mesures i actuacions tendents específicament a garantir el dret a l'habitatge de les persones que viuen o es vulguen instal·lar en municipis en risc de despoblament, així com per a atendre les necessitats particulars en matèria de rehabilitació, innovació i eficiència energètica.
2. Es promourà, en col·laboració amb les administracions locals, l'ampliació de la xarxa d'oficines locals d'informació i assessorament (Xarxa Xaloc), com a servei de finestreta única en matèria d'habitatge, rehabilitació d'edificis i regeneració urbana, per a atendre les comarques amb municipis en risc de despoblament, sota criteris d'eficiència i proximitat a la ciutadania.
3. Es promouran instruments per a la mobilització d'habitatges buits, deshabitats i infrautilitzats, que permeten la gestió de borses d'habitatges, tenint en compte les condicions sociodemogràfiques i territorials dels municipis en risc de despoblació, en col·laboració i coordinació amb les entitats locals, i afavorint les actuacions supramunicipals o mancomunades.

4. S'establiran criteris de discriminació positiva per a l'accés a l'habitatge de protecció pública, així com per a les ajudes a rehabilitació i eficiència energètica i renovació de l'entorn construït (tant edificatori com urbà), a les entitats o persones demandants amb estada efectiva en municipis en risc de despoblament, o que hi vulguen fixar la seua residència, especialment per a persones joves. S'aplicaran criteris de valoració positiva en les ajudes d'accés a primer habitatge.

5. S'establirà un programa de revitalització residencial en els xicotets nuclis urbans, mitjançant línies d'ajuda específiques, sota estrictes principis de prudència i viabilitat tècnica, per a l'elaboració de plans d'accés a l'habitatge i rehabilitació en municipis en risc de despoblament, amb una convocatòria adaptada a les necessitats de la població i a les característiques del medi.

6. Es fomentarà la reutilització d'habitatges ja existents, la rehabilitació d'habitatges i edificis, la millora de l'eficiència energètica dels habitatges, la preservació de l'arquitectura rural tradicional i la recuperació i conservació del patrimoni arquitectònic en els plans de regeneració i renovació urbana en els municipis en risc de despoblament.

7. Es proposaran línies d'ajudes a l'adaptació dels habitatges per a persones majors, així com per al foment de nous models d'habitatge, com el *co-housing*, orientats a permetre que les persones majors puguin disposar d'un habitatge amb condicions de comodat i accés a serveis, per a propiciar l'envelliment actiu i la convivència intergeneracional.

8. S'estudiaran, divulgaran i promouran solucions tècniques i constructives vinculades a l'arquitectura vernacla i del lloc, en combinació amb la incorporació de solucions innovadores d'arquitectura bioclimàtica, basades en el coneixement tradicional i adaptades a les condicions dels territoris d'interior.

9 S'habilitarà, amb la finalitat de facilitar l'accés a l'habitatge en municipis en risc de despoblament, un programa d'adquisició pública d'habitatge usat per a la seua rehabilitació i ulterior posada a la disposició del demandant de l'habitatge, mitjançant fórmules alternatives i innovadores al lloguer (com l'adquisició pública d'habitatge usat per a la seua rehabilitació i ulterior posada a la disposició del demandant de l'habitatge) i fórmules innovadores diferents de l'adquisició del ple domini, com l'adquisició de l'usdefruit temporal i la posada a la disposició del ciutadà, després de la rehabilitació, durant el termini pactat en el contracte d'usdefruit.

10. Es desenvoluparan normativament instruments de garantia amb el suport de l'Administració (en forma d'aval, assegurances i altres), que puguin aportar confiança als tenidors i facilitar l'activació de l'oferta d'habitatge en municipis en risc de despoblament.

Article 25. Seguretat i resposta davant les emergències

1. La Generalitat, en l'exercici de les seues competències en matèria de seguretat, ha de promoure la millora del servei en l'atenció i proximitat als ciutadans en municipis en risc de despoblació, tenint en compte les necessitats i condicions sociodemogràfiques i territorials d'aquests municipis, incloent-hi l'augment de dotacions, l'especialització i la formació del personal.
2. La Generalitat, a través de la conselleria competent en matèria de protecció civil, extinció d'incendis forestals i emergències i el seu sector públic instrumental, ha de fer una planificació d'infraestructures i de necessitats logístiques que garantisca la seguretat de les persones en tot el territori, tenint en compte específicament les necessitats de la ciutadania resident en municipis en risc de despoblació. Ha de vetlar per garantir l'accés universal als serveis del 112 en tot el territori, en particular en municipis en risc de despoblació.
3. La planificació d'infraestructures de resposta a les emergències ha de preveure una perspectiva territorial, amb criteris de funcionalitat, seguretat, eficiència i inclusió; promoure la millora de la connectivitat i la digitalització, i potenciar la incorporació de noves tecnologies.
4. S'hauran d'incloure programes de formació que promoguen el coneixement dels municipis d'interior de la Comunitat Valenciana, incloent-hi els seus valors naturals i culturals, la vulnerabilitat del territori davant l'emergència climàtica i les mesures d'adaptació.
5. La Generalitat ha de promoure fòrums de trobada i mecanismes de coordinació amb les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat, a fi de poder traslladar les necessitats i condicions específiques de seguretat de les persones residents en comarques i municipis en risc de despoblació.

Article 26. Promoció de la cultura i l'esport

1. El departament del Consell competent en matèria de cultura, ha d'impulsar plans d'acció per a la millora de l'accés a la cultura en municipis en risc de despoblament, mitjançant la creació de xarxes i plataformes amb continguts culturals, fomentant la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació; dirigits a:
 - a) afavorir el desenvolupament dels recursos culturals i d'oci situats en aquestes localitats, per a posar-los en valor des del punt de vista cultural, patrimonial i de generació d'ocupació;
 - b) impulsar activitats itinerants culturals, exposicions, esportives, etc., i facilitar mitjans de transport i solucions de mobilitat que permeten l'accés a les activitats culturals i esportives en altres municipis;
 - c) promoure accions de professionalització i estabilització d'ocupacions entorn de les indústries culturals amb especial incidència en aquests municipis;

- d) fomentar el servei bibliotecari i programes d'enviament a domicili de fons bibliogràfics de les biblioteques públiques; així com l'accés a serveis virtuals de la Xarxa de Biblioteques Públiques de la Comunitat Valenciana;
- e) promocionar programes de foment de la instal·lació de professionals culturals en l'entorn rural, mitjançant beques i la creació d'infraestructures que faciliten el seu treball.

2. El departament del Consell competent en matèria d'esport ha de planificar programes específics de foment de l'activitat física i esportiva en municipis en risc de despoblament, amb l'objectiu de millorar les condicions físiques i psicològiques de les persones residents en aquests municipis, per a afavorir la socialització entre elles, així com la socialització intergeneracional i l'intercanvi d'experiències en xarxa.

3. Per al compliment del que preveu aquest article, es promourà la formalització d'instruments de col·laboració interadministrativa amb les entitats locals, per a fomentar la prestació agrupada i/o itinerant de serveis esportius, l'elaboració d'un pla d'instal·lacions esportives integrat i supramunicipal, d'àmbit comarcal, i la promoció d'esdeveniments esportius sostenibles i respectuosos amb el territori.

Article 27. Accés a les tecnologies de la informació i la comunicació

1. En l'àmbit de les competències autonòmiques, per mitjà de la conselleria competent, la Generalitat ha d'impulsar mesures per a la millora de la connectivitat de banda ampla en tot el territori, amb especial atenció a aquelles zones en risc de despoblament i amb pitjor connectivitat de la Comunitat Valenciana.

Es faran avaluacions periòdiques de verificació i comprovació del compliment de la connectivitat oferida per les empreses operadores de telecomunicacions, específicament en municipis en risc de despoblament, així com en zones remotes, d'interior i de muntanya.

2. En els programes de formació en competències digitals es prioritzaran els municipis en risc de despoblament. S'impulsarà la capacitat de la ciutadania en competències digitals en aquests municipis, especialment adaptats a les persones de major edat. I es promourà la incorporació de les dones en la societat de la informació, mitjançant formació en tecnologies de la informació i de les comunicacions, amb la finalitat de reduir la bretxa digital de gènere.

3. L'Observatori de la Bretxa Digital estudiarà específicament la bretxa digital des de la perspectiva territorial i l'estat d'implantació de la societat digital en la ciutadania en municipis en risc de despoblament, i analitzarà periòdicament l'estat de la bretxa digital en el medi rural.

4. S'establiran mesures per a incentivar i millorar la transformació digital i l'accés a les tecnologies de la informació i la comunicació de les empreses que desenvolupen la seua activitat econòmica en municipis en risc de despoblament, preferentment de les pimes i autònoms, i que fomenten la generació d'ocupació estable i de qualitat en aquests municipis.

5. S'establiran mesures per a facilitar l'accés de la ciutadania amb dificultats socioeconòmiques a equipament informàtic i a connectivitat en llars d'aquests municipis.

Article 28. Accés a serveis bancaris

1. Les entitats financeres que operen a la Comunitat Valenciana, en les seues estratègies comercials i de funció financera, hauran de tindre en compte, entre altres mitjans, oficines, caixers, agents financers o oficines mòbils, amb els quals aportar solucions a aquells municipis que no tinguen accés a aquests serveis.

2. La Generalitat podrà subscriure acords amb les entitats financeres per a implantar solucions tecnològiques que faciliten l'accés als serveis financers en municipis en risc de despoblació. I impulsarà la col·laboració amb aquestes entitats, amb l'objectiu de millorar l'accés als serveis financers i bancaris de tota la ciutadania, en condicions equivalents, amb independència del seu lloc de residència.

En aquest sentit, es considera un servei d'interés econòmic general la instal·lació, el manteniment i la posada en funcionament de caixers automàtics i la prestació d'un servei d'assistència i formació financera, particularment en municipis en risc de despoblament que manquen d'entitat financera.

3. A través dels oportuns instruments o acords de col·laboració, es promouran sistemes alternatius de disposició d'efectiu com, entre altres, la retirada de fons en farmàcies, oficines de correus o comerços locals, que com a activitat complementària pugua contribuir al manteniment d'aquests serveis a la localitat.

Article 29. Protecció dels drets de les persones consumidores i accés als mitjans de comunicació

1. La Generalitat ha de garantir l'accés als recursos públics d'informació i protecció de les persones consumidores en municipis en risc de despoblament, a través dels dispositius d'atenció telepresencial per a poder plantejar consultes i reclamacions.

2. La Generalitat ha d'impulsar mesures que afavorisquen l'accés de la ciutadania dels municipis en risc de despoblament a una informació veraç, fiable i diversa, que propicie els intercanvis humans, culturals i econòmics de la població. A més, ha d'habilitar mecanismes que impulsen la radiodifusió, televisió

i qualsevol altre mitjà de comunicació social en aquests municipis, col·laborant amb els diferents mitjans de comunicació amb presència en el territori.

CAPÍTOL II

Mesures per a la reactivació i la diversificació socioeconòmiques i la promoció de l'ocupació

Article 30. Mesures en matèria de subvencions i contractació pública

1. En les bases reguladores de les ajudes i subvencions d'àmbit general, en funció de la naturalesa de la subvenció, el departament proponent podrà incorporar-hi requisits, criteris de prioritització o mecanismes de discriminació positiva, dins dels marges previstos per la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions i la normativa autonòmica d'aplicació, amb la finalitat d'impulsar projectes i activitats de tipus empresarial, social, associatiu, cultural o mediambiental en municipis en risc de despoblament, de manera que s'afavorisca la permanència de les persones en el lloc de residència i l'atracció de nova població, en pro de la cohesió social i territorial de la Comunitat Valenciana.

2. En la contractació pública, es podran dissenyar i aplicar criteris relacionats amb la lluita contra el despoblament i per a la cohesió territorial, d'acord amb el que estableix la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, que preveu la incorporació de criteris socials i mediambientals que guarden relació amb l'objecte del contracte, en els termes previstos en l'article 145 d'aquesta llei.

En desenvolupament de l'expressat en l'apartat anterior, es procurarà, mitjançant la seua inclusió en les prescripcions tècniques, els criteris d'adjudicació o les condicions d'execució del contracte, que les obres, els productes i els serveis que s'adquirisquen, així com els processos o procediments que s'hi utilitzen, complisquen requisits determinats i característiques específiques de tipus social i mediambiental, que contribuïsquen a frenar el despoblament, preferentment aquells relacionats amb la igualtat de gènere i el foment de la contractació femenina, la inclusió, el comerç just i de proximitat, l'agricultura i la ramaderia ecològiques i la gestió forestal sostenible, així com aquells que garantisquen el compliment de les convencions fonamentals de l'Organització Internacional del Treball, de conformitat amb el que estableix la Llei 9/2017, de 8 de novembre.

Així mateix, es facilitarà l'accés a la contractació pública de les petites i mitjanes empreses i de les empreses d'economia social en municipis en risc de despoblament, o les seues comarques, que fomenten la creació d'ocupació local, la retenció i l'atracció de talent, la innovació, la sostenibilitat i el desenvolupament de base territorial.

Article 31. Mesures de fiscalitat diferenciada i accés al finançament

1. En l'àmbit de les competències autonòmiques, es promourà la fiscalitat diferenciada i altres mesures d'incentius fiscals, amb la finalitat de fomentar i consolidar iniciatives empresarials, socials i culturals en municipis en risc de despoblament, que contribuïsquen a fixar població i millorar la qualitat de vida de les persones i de l'entorn.

El departament del Consell competent en matèria d'hisenda, en el marc de l'elaboració dels projectes de pressupostos, proposarà les mesures de fiscalitat diferenciada a favor dels municipis en risc de despoblament, en col·laboració amb l'òrgan del Consell competent en matèria de polítiques contra el despoblament. Conjuntament, hauran de fer una avaluació periòdica dels efectes econòmics i territorials de la mesura de fiscalitat diferenciada, que s'inclourà en l'informe de seguiment estratègic previst en l'article 7.

2. A través de l'Institut Valencià de Finances, es dissenyaran i oferiran instruments financers i mecanismes específics que permeten facilitar l'accés al finançament, mitjançant programes de préstecs, avals o subvencions, dirigits a les iniciatives empresarials, socials i culturals que es desenvolupen en municipis en risc de despoblament.

Article 32. Reactivació i diversificació de l'activitat econòmica

1. La Generalitat, en l'àmbit de les seues competències, ha de promoure i incentivar la reactivació i la diversificació econòmica en municipis en risc de despoblament, impulsant les iniciatives empresarials de base local, de l'economia social i el cooperativisme, tant en sectors tradicionals com en sectors emergents i tecnològics, amb un enfocament territorial, participatiu, sostenible, innovador i inclusiu.

2. Els departaments competents podran aplicar mecanismes de prioritjació o de discriminació positiva en els seus programes d'inversió o convocatòries, amb la finalitat d'afavorir aquelles activitats que generen activitat econòmica i ocupació, i que contribuïsquen a fixar població i a millorar la qualitat de vida de les persones residents en municipis en risc de despoblament.

S'afavorirà la simplificació en la tramitació d'iniciatives empresarials en l'àmbit municipal i comarcal, i la promoció dels emplaçaments disponibles en municipis en risc de despoblament mitjançant noves eines de col·laboració interadministrativa que permeta la seua identificació, promoció i dinamització.

En particular, es prioritzaran projectes relacionats amb la transició digital, la transició energètica, la conservació i gestió dels valors naturals i del patrimoni cultural i arquitectònic, la recuperació d'oficis i sabers tradicionals, les produccions agràries de qualitat, els serveis personals, el comerç local,

l'agroindústria artesanal, la gestió forestal sostenible, la creació de nous circuits de proveïment i comercialització -especialment els de proximitat-, les cures i l'atenció a les persones, i aquelles activitats que aporten valor afegit en àrees com la promoció de la inclusió social, la igualtat i la conciliació en l'àmbit laboral o la corresponsabilitat.

3. Es dissenyaran programes específics de suport a la digitalització de les pimes i autònoms que desenvolupen activitats econòmiques en municipis en risc de despoblament, i es potenciarà l'ús de les noves tecnologies per a la transformació i comercialització dels productes derivats d'aquestes activitats, que augmenten el seu valor afegit i faciliten l'accés als mercats, i hi atraguen inversió local i internacional.

4. S'adoptaran mesures per a la millora i extensió de la xarxa d'assessorament i tutorització a persones emprenedores, amb especial atenció a l'emprenedoria col·lectiva, a l'economia social i als projectes impulsats per dones i joves.

5. S'incentivarà la col·laboració entre governs locals, mitjançant les fórmules associatives, mancomunades o aquelles que preveja la legislació, amb la finalitat de guanyar dimensió per a presentar projectes comuns a convocatòries d'ajudes i finançament, així com incentivar l'establiment d'empreses en les seues comarques.

6. Es fomentarà la responsabilitat social i la sostenibilitat de les iniciatives econòmiques i empresarials, amb especial atenció a les aliances i acords entre agents socials i administracions. Entre altres mesures, mitjançant la generació i difusió d'informació no financera entre les pimes i autònoms, situats en municipis en risc de despoblament, a través de les memòries de sostenibilitat i d'accions de formació, difusió i foment en aquesta matèria.

Article 33. Creació i manteniment de l'ocupació

1. La Generalitat, en l'àmbit de les seues competències, ha d'impulsar programes específics d'ocupació en municipis en risc de despoblament, especialment per a dones, joves, persones parades de llarga duració, persones en risc d'exclusió social i persones amb diversitat funcional, afavorint actuacions d'àmbit supramunicipal o mancomunat.

2. Per mitjà del Servei Valencià d'Ocupació i Formació (Labora) es garantiran els serveis d'orientació professional, amb criteris de proximitat i flexibilitat, mitjançant el manteniment i l'extensió de la xarxa d'oficines d'atenció al públic i dels punts d'accés en línia en el territori, considerant, si és el cas, l'ampliació a aquells municipis en risc de despoblació i les seues comarques, per a garantir l'accés a serveis especialitzats que augmenten les oportunitats en l'àmbit del treball.

3. Els programes de formació i polítiques actives d'ocupació incorporaran un caràcter territorial i transversal, que permeten la seua adaptació a les necessitats de les empreses i de les persones en municipis en risc de despoblament. En

particular, es reforçaran i ampliaran els plans territorials d'ocupació, per a abordar l'orientació, la formació ocupacional, la inserció laboral i el foment de l'ocupació des de la vinculació al territori i la integració dels agents socials i sectorials presents en el territori, específicament orientats cap a comarques amb municipis en risc de despoblament.

4. Els programes de formació estaran dirigits a millorar l'ocupabilitat de les persones residents en municipis en risc de despoblament, a la reducció de la temporalitat i parcialitat i a la millora de les condicions de seguretat i salut en el treball. S'atendran específicament les necessitats de formació, qualificació i requalificació professional de dones i persones majors de 50 anys, així com els programes que combinen la formació i l'ocupació, prioritzant, entre altres, sectors emergents en l'àmbit de les energies renovables, la digitalització i la gestió ambiental, l'agricultura sostenible i de qualitat i la capacitació en serveis de proximitat i d'atenció a persones dependents o en situació de vulnerabilitat.

Article 34. Promoció del turisme sostenible

1. La Generalitat, en l'exercici de les seues competències en política turística, ha d'incidir en el desenvolupament i l'aplicació d'un model turístic sostenible, competitiu, inclusiu i responsable en municipis en risc de despoblament mitjançant l'execució de projectes compatibles amb el medi natural i els seus valors ambientals, respectant els condicionants socioculturals de la població resident en aquestes àrees, tot això sota els principis que inspiren el Codi ètic del turisme valencià i els termes que estableixen els articles 4 i 5 de la Llei de turisme, oci i hospitalitat de la Comunitat Valenciana, que defineixen els objectius de la política turística i els compromisos d'actuació.

2. El departament competent en política turística ha de promoure l'activitat turística en municipis en risc de despoblament, a través d'una ordenació de l'oferta que facilite la generació de serveis i productes turístics sostenibles, així com la posada en marxa d'accions dirigides a generar demanda turística cap a les zones en risc de despoblament, amb especial incidència en els models de turisme actiu i ecoturisme, aquest últim com a activitat turística compatible amb l'ús sostenible dels recursos naturals previstos en l'article 52 apartat c de la Llei de turisme, oci i hospitalitat de la Comunitat Valenciana.

3. Es dissenyaran activitats d'informació, formació i requalificació a través de xarxes ja existents (com la Xarxa Tourist Info o la Xarxa de Centres de Turisme de la Comunitat Valenciana) o de nova configuració, que faciliten la implicació de les persones que habiten en municipis en risc de despoblament en àmbits socioeconòmics com el turisme, en les seues múltiples variants (ecoturisme, actiu, cultural o gastronòmic, entre altres), i altres aprofitaments culturals endògens, dels previstos en l'article 52 de la Llei de turisme, oci i hospitalitat de la Comunitat Valenciana.

4. Es fomentarà una activitat turística sostenible mitjançant programes dirigits a la prestació integral de serveis turístics de qualitat, la creació de productes

experiencials vinculats a les diferents motivacions de la demanda turística (naturalesa, cultura, patrimoni, gastronomia local, esport, música...), així com la generació d'economia turística a través de l'emprenedoria, la innovació i l'acceleració empresarial, que redunde positivament en els municipis en risc de despoblament.

Article 35. Suport al comerç de proximitat

1. El departament competent en matèria de comerç ha d'articular mesures d'incentiu i assessorament per a recuperar i potenciar el petit comerç en municipis en risc de despoblament, incloent-hi mesures orientades als següents objectius:

- a) la creació i el desenvolupament de cadenes curtes de distribució i proveïment;
- b) el suport als mercats i fires locals;
- c) l'impuls a favor de solucions innovadores, itinerants i d'economia social;
- d) el foment del consum de productes locals, artesanals, ecològics i de proximitat;
- e) la modernització dels equipaments públics comercials, fires i venda ambulants o no sedentària;
- f) el foment de la digitalització i la creació d'eines tecnològiques i digitals destinades al petit comerç;
- g) l'assessorament i acompanyament en la transformació digital del petit comerç,
- h) i la facilitació de llicències multiserveis.

3. Es promouran fórmules de col·laboració institucional amb les administracions locals a fi de fomentar el manteniment de petits comerços. En concret, en col·laboració amb la Federació Valenciana de Municipis i Províncies (FVMP), s'establirà un programa de visites periòdiques als municipis en risc de despoblament amb la finalitat de prestar assessorament tècnic als comerciants d'aquestes localitats, i elaborar diagnòstics sobre la seua situació i evolució.

Article 36. Suport a la cadena de valor agroalimentària

1. La conselleria competent en política agrària i desenvolupament rural, en el marc de les competències autonòmiques, ha d'articular mesures i programes de suport al sistema agroalimentari, el qual es defineix com el conjunt de les activitats que concorren en la producció, la transformació i la comercialització dels aliments, reconeixent la seua posició estratègica en l'economia i en el conjunt de la societat valenciana.

Les mesures de suport al sistema alimentari han de promoure la sostenibilitat social, econòmica i ambiental de les activitats que es desenvolupen en municipis en risc de despoblament, que impulsen la generació d'ingressos i valor afegit, el manteniment de les explotacions i la creació d'ocupacions estables i de qualitat,

i que, igualment, posen en valor el paper del sector agroalimentari com a element vertebrador, mantenidor del teixit social i conformador del paisatge rural.

2. Es fomentarà especialment el relleu generacional en el sector agrari i la incorporació de persones joves i de dones en les indústries agroalimentàries situades en municipis en risc de despoblament.

Entre les mesures que s'adopten, s'haurà d'incloure la simplificació dels tràmits administratius, posant en marxa els sistemes necessaris d'acompanyament als administrats, i la discriminació positiva cap a demandants d'ajudes o subvencions agràries o de desenvolupament rural, a favor de joves, dones i persones que justifiquen la seua residència o projectes de permanència en els municipis. I es donarà suport a la formació professional de titulars i persones treballadores de les explotacions agràries i de les indústries agroalimentàries.

3. Es fomentarà la diversificació en les activitats agràries i agroindustrials, buscant alternatives econòmiques, amb especial incidència en la transformació i venda directa de productes propis. Amb aquesta finalitat, es facilitaran els tràmits i se simplificarà la normativa d'aplicació, tenint en compte les circumstàncies sociodemogràfiques dels territoris en risc de despoblació.

Es fomentarà la transformació i el processament dels productes de les activitats agrícoles i ramaderes a petita escala i amb destinació a mercats d'alta qualitat, incloent-hi la producció ecològica i els règims de qualitat diferenciada, a fi d'aconseguir un major valor afegit i un major retorn econòmic per a les primeres i primers productors. Així mateix, s'impulsaran activitats d'estudi, catalogació, reconeixement i suport a la diversitat de les produccions agrícoles i ramaderes i de les varietats i races autòctones.

4. Es desenvoluparan instruments i suports per a la millora estructural de les explotacions i les infraestructures agràries, adequats específicament a les condicions sociodemogràfiques i territorials dels municipis en risc de despoblament, en aplicació de la Llei 5/2019, de 28 de febrer, d'estructures agràries de la Comunitat Valenciana, que permeten assegurar la viabilitat econòmica, social i ambiental de les explotacions agràries i l'obtenció de rendes agràries suficients que asseguren unes òptimes condicions de vida als seus titulars. Es potenciarà la reestructuració parcel·lària de manera compatible amb els valors naturals existents, la transmissió de terres entre professionals i el desenvolupament d'infraestructures de suport que contribuïsquen al reforçament estructural de l'explotació i faciliten la seua adaptació al canvi climàtic.

5. Es promouran iniciatives de consum responsable i sostenible, que contribuïsquen al consum de proximitat i de productes locals, agroecològics i de qualitat diferenciada, i que puguen redundar positivament en el medi rural, especialment en municipis en risc de despoblament. Sobre aquest tema, el departament competent en agricultura regularà i promourà la creació de grups de consum en l'àmbit d'un consum col·laboratiu, inclusiu, social i solidari, i les mesures de promoció, divulgació i educació associades. S'afavorirà en la compra

pública, mitjançant les clàusules adequades, l'adquisició de productes de proximitat i de petits productors.

Article 37. Impuls a la gestió forestal sostenible i a la prevenció d'incendis forestals

1. La conselleria competent en política forestal ha de promoure la posada en valor dels serveis dels ecosistemes forestals amb l'objectiu d'incrementar el valor i la renda de les forests que redunde positivament en el territori, en el context de l'adaptació i la lluita contra el canvi climàtic, la conservació de la biodiversitat i en compliment dels compromisos de responsabilitat ambiental i social corporativa del sector privat.

A aquest efecte, el departament competent desenvoluparà normativament la definició i classificació dels serveis essencials dels ecosistemes forestals, els criteris de càlcul i les metodologies adequades per a la seua quantificació, compensació i comercialització; així com l'impuls dels pagaments per serveis ambientals com a fórmula de repercutir en els propietaris i productors. Tot això amb el suport d'aquelles accions necessàries de divulgació i participació de la població local, propietaris públics i privats, centres d'investigació i persones expertes en la matèria.

2. La conselleria competent en la matèria haurà d'impulsar i garantir l'ús multifuncional i sostenible dels recursos forestals de la Comunitat Valenciana, mitjançant el suport a la producció de productes forestals fusters i no fusters, que redunden positivament en la rendibilitat de les forests i l'ocupació en aquest sector, mitjançant la introducció de noves tecnologies en el sector i eines de gestió sostenible.

3. La conselleria competent en la matèria, atés el valor multifuncional dels ecosistemes forestals, potenciarà, secundarà i impulsarà la gestió del territori rural per a incrementar la seua resistència i resiliència als incendis forestals, integrant prevenció, extinció i desenvolupament rural, a través de les següents línies d'acció:

- a) Potenciar la gestió forestal sostenible com a eina per a la posada en valor dels ecosistemes forestals, mitjançant l'adequat aprofitament dels recursos que proveeixen.
- b) Donar suport al manteniment de l'agricultura tradicional, ramaderia extensiva i silvicultura, per contribuir a generar territoris amb valor natural, social i econòmic, menys vulnerables als incendis forestals.
- c) Millorar la competitivitat i rendibilitat de les explotacions forestals, incentivant el sector empresarial i el suport als productes directes i indirectes que proveeixen la societat.
- d) En les condicions que marque la normativa sectorial aplicable, promourà l'aprofitament energètic de la biomassa forestal, en particular la procedent d'operacions de prevenció d'incendis i de plans de gestió forestal sostenible.

3. La conselleria competent en la matèria haurà de promoure un programa específic d'investigació, inventariat i conservació de sòls que contribuïska a la lluita contra l'erosió i la desertificació, i que impulse el paper clau dels sòls com a embornal de carboni, per a la retenció d'humitat i com a reservori de biodiversitat i geodiversitat, i la gestió del qual puga convertir-se en un factor d'especialització i generació d'ocupacions en zones forestals i municipis en risc de despoblació.

Article 38. Foment de les energies renovables

1. La planificació autonòmica de matèria d'energia estarà orientada a l'impuls a la transició energètica sota el principi d'equilibri territorial, potenciant l'ús de les energies renovables com a element generador de riquesa i ocupació de qualitat en municipis en risc de despoblament, i el principi de cohesió social, considerant les necessitats dels col·lectius més vulnerables en pro d'una transició justa en aquests municipis.

Amb aquesta finalitat, es promouran mesures dirigides a impulsar la producció d'energies renovables per a ús col·lectiu, les cooperatives i comunitats energètiques locals i el desenvolupament de sistemes o projectes tecnològics d'estalvi del consum energètic i de reducció de l'ús d'energies fòssils a escala local.

A més, es complementaran amb mesures que faciliten la formació, la divulgació i l'accés a les oportunitats que ofereix la transició energètica, tant de les empreses com de les persones, especialment entre persones majors o col·lectius en risc d'exclusió.

2. Es farà costat a les entitats locals dels municipis en risc de despoblació, per a la implantació de sistemes d'estalvi i eficiència en el consum energètic en instal·lacions i edificis públics, per a la substitució del consum públic i privat d'energies no renovables, i per a la instal·lació de punts de recàrrega per a vehicles elèctrics; afavorint preferentment aquells projectes i la prestació de serveis que tinguen caràcter supramunicipal o mancomunat.

Article 39. Eficiència en el consum d'aigua

1. La Generalitat, en l'àmbit de les seues competències en matèria de recursos hídrics, ha de promoure objectius d'estalvi i eficiència en l'ús de l'aigua, incloent-hi mesures que tinguen per finalitat:

- a) Impulsar una xarxa d'infraestructures bàsiques de qualitat tenint en compte els principis d'eficàcia i eficiència, que garantisca l'accés de la població dels municipis en risc de despoblament a un servei de proveïment d'aigua de qualitat per al consum humà i l'activitat econòmica, així com el sanejament i

la depuració de les aigües residuals, introduint sistemes proporcionats i adequats al nombre d'habitants del nucli.

- b) La implantació i execució de plans de gestió integral de recursos hídrics per zones rurals o mancomunitats de municipis, garantint la disponibilitat per al consum en poblacions.
- c) L'ús eficaç i eficient de l'aigua per a regadius, concedint prioritat a les actuacions de modernització lligades a l'estalvi d'aigua, a l'eficiència en l'ús energètic i a l'ús d'energies renovables, sense perjudici del manteniment i suport a la conservació dels sistemes de regadiu tradicional els valors culturals dels quals en justifiquen el manteniment.

Article 40. Innovació i tecnologia

1. La Generalitat, en col·laboració amb les universitats públiques valencianes i els seus centres d'investigació i l'Agència Valenciana d'Innovació, impulsarà de manera específica la generació i transferència de coneixement lligat al teixit socioeconòmic i territorial dels municipis en risc de despoblament, a través de línies d'ajuda i de finançament dirigides al desenvolupament d'un ecosistema de R+D+i que actue d'element tractor del teixit socioeconòmic existent, així com de la diversificació de les activitats tant en sectors tradicionals com emergents.

2. Es fomentarà que l'activitat investigadora oferisca una resposta adequada i permanent als reptes científics, tecnològics, econòmics i socials del territori, i transferisca solucions pràctiques, innovadores i eficients, que impulsen les activitats econòmiques i la creació d'ocupació en municipis en risc de despoblament, que siguen un factor d'atracció de talent i inversions, que milloren la qualitat de vida de les persones residents en aquests municipis i contribuïsqen a la conservació dels recursos naturals i l'adaptació i lluita contra el canvi climàtic.

3. Es fomentarà la investigació científica, el desenvolupament i la innovació tecnològica en municipis en risc de despoblament, i línies d'ajuda dirigides a les entitats locals per a impulsar i reforçar els plans locals d'innovació en aquests municipis. S'afavoriran les iniciatives de caràcter municipal i mancomunat, per a guanyar en escala i permetre la participació en xarxes nacionals i internacionals de coneixement i investigació.

CAPÍTOL III

Adaptació d'instruments d'ordenació territorial i urbanística

Article 41. Plans d'acció territorial del sistema rural

1. En el marc de l'Estratègia territorial de la Comunitat Valenciana, conforme al que preveu la Llei 5/2014, de 25 de juliol, d'ordenació del territori, urbanisme i paisatge, de la Comunitat Valenciana, el departament del Consell competent en la matèria desenvoluparà els plans d'acció territorial del sistema rural prioritàriament en territoris o comarques que continguen municipis en risc de despoblació.

Es tindran en compte específicament les condicions sociodemogràfiques, econòmiques i territorials dels municipis en risc de despoblament, per a detectar les seues necessitats i potencialitats i reduir la bretxa rural-urbana amb criteris d'equitat territorial, afavorint la cooperació i col·laboració municipal i supramunicipal.

2. Es potenciarà especialment el foment del coneixement i respecte dels paisatges rurals i dels elements de major valor ambiental, cultural i visual del territori, així com la projecció de la xarxa d'infraestructura verda, com a factors de valoració, reconeixement i desenvolupament d'oportunitats per a les comarques rurals d'interior i els municipis en risc de despoblament.

Article 42. Instruments d'ordenació territorial i urbanística

1. Els municipis en risc de despoblament podran ser ordenats íntegrament pel pla general estructural, que delimitarà el sòl que haja de ser objecte de protecció de conformitat amb el que estableix la legislació específica aplicable per raó de la protecció a la Comunitat Valenciana i amb el que disposa el Decret legislatiu 1/2021, de 18 de juny, del Consell d'aprovació del text refós de la Llei d'ordenació del territori, urbanisme i paisatge.

En cas de no ser ordenades pel pla general estructural, es considerarà com a zonificació estructural la que conste com a sòl protegit per qualsevol normativa sectorial reguladora d'acord amb la cartografia aprovada per l'administració sectorial competent. Amb aquesta finalitat, l'Ajuntament podrà recopilar, amb caràcter informatiu, les restriccions que afecten el seu terme municipal com a annex al seu planejament vigent.

2. Es consideren zonificats com a sòl rural aquells terrenys que estiguen en situació bàsica rural i que, d'acord amb el pla, quedaran preservats de la seua transformació urbanística i mantindran els valors i funcions ambientals, territorials, paisatgístiques, econòmiques i culturals que exercisquen.

3. L'ordenació del pla general estructural diferenciarà en zones rurals el sòl rural comú i el sòl rural de protecció especial, atenent aquest últim les normatives

sectorials específiques i els valors ambientals, territorials, culturals, agrològics o de qualitat paisatgística, així com els regs naturals i induïts presents en el territori.

Davant la inexistència de pla general estructural, es considera com a sòl rural de protecció especial estructural aquell que així establisca el planejament vigent i el que conste com a sòl protegit per qualsevol normativa sectorial reguladora d'acord amb la cartografia aprovada per l'administració sectorial competent, segons l'informe emés per la plataforma digital GUIA-T.

Article 43. Plans generals estructurals simplificats

1. Els plans generals estructurals simplificats podran emprar-se per a establir l'ordenació estructural de municipis en risc de despoblament.

2. L'àmbit dels plans generals estructurals simplificats serà tot el terme municipal, incloent-hi el sòl ja urbanitzat i el que estiga en la situació bàsica de sòl rural.

3. Els plans generals estructurals simplificats de municipis en risc de despoblament ordenaran el sòl que ja està urbanitzat, podran preveure un àmbit de sòl urbà, al qual es refereix l'apartat 4 de l'article 25 del Decret legislatiu 1/2021, de 18 de juny, del Consell d'aprovació del text refós de la Llei d'ordenació del territori, urbanisme i paisatge de la Comunitat Valenciana. Els estàndards màxims d'aquestes zones seran els previstos en les normes subsidiàries i en els projectes de delimitació del sòl o, en cas de no haver-hi planejament vigent, seran els següents:

- a) Una superfície màxima de quatre hectàrees.
- b) Una edificabilitat màxima de 20.000 m² de sostre, independentment del seu ús.
- c) Un nombre màxim de 200 habitatges.

Article 44. Contingut del pla general estructural simplificat

1. L'ordenació estructural del pla general estructural simplificat en municipis en risc de despoblament, sense perjudici d'incorporar-hi altres determinacions, ha de contindre, almenys:

- a) La delimitació del sòl urbà, coincident amb l'urbanitzat més, si és el cas, els terrenys a què es refereix l'article anterior.
- b) La delimitació i ordenació de les zones rurals, que abastaran tots els terrenys que no es consideren sòl urbà, haurà de diferenciar els sòls rurals d'especial protecció i els sòls rurals comuns. L'ordenació de les zones rurals, tant comunes com protegides, s'haurà d'ajustar al que s'estableix respecte dels plans generals estructurals municipals. No obstant això, la Generalitat podrà establir mitjançant desenvolupament reglamentari un model de zonificació per a aquests municipis en risc de despoblació al

qual els ajuntaments podran remetre's amb les precisions pròpies que resulten particularitats de cada municipi.

- c) La delimitació de les zones en el sòl urbà, diferenciant les d'ús residencial, industrial o terciari.
- d) L'ordenació dels béns d'interés cultural, dels béns de rellevància local i dels paisatges de rellevància regional que s'inclouen en el catàleg d'espais protegits.
- e) La xarxa primària només inclourà els elements d'aquesta que se situen en el sòl no urbanitzable. Les dotacions i els equipaments propis de la xarxa primària en el sòl urbà, en aquesta mena de plans, tindran la consideració d'ordenació detallada.
- f) Les àrees de repartiment seran, amb caràcter general, uniparcelsàries, llevat que el pla dispose una altra regulació per necessitats d'adscriure elements de la xarxa primària als àmbits d'ampliació de sòl urbà o per altres circumstàncies degudament justificades en el pla. Els criteris de càlcul d'aprofitament tipus, que es duren a terme tenint en compte les circumstàncies dels sòls inclosos en les àrees de repartiment i tendint a la regulació establida en el Decret legislatiu 1/2021, de 18 de juny, del Consell d'aprovació del text refós de la Llei d'ordenació del territori, urbanisme i paisatge de la Comunitat Valenciana.
- g) Els habitatges de protecció pública, respecte de l'increment d'aprofitament que es regule en el nou pla.

Article 45. Ordenació detallada de l'ordenació establida pels plans generals estructurals simplificats

1. L'ordenació detallada de l'ordenació establida pels plans generals estructurals simplificats s'ha de fer pels instruments d'ordenació de desenvolupament regulats en el text refós de la Llei d'ordenació del territori, urbanisme i paisatge.

2. No obstant això, quan el municipi no pretenga establir alteració respecte de l'ordenació detallada establida en l'instrument de planejament anterior, i només resten per ordenar els àmbits als quals es refereix l'article 25.4 del Decret legislatiu 1/2021, de 18 de juny, del Consell d'aprovació del text refós de la Llei d'ordenació del territori, urbanisme i paisatge, l'ordenació detallada d'aquests àmbits podrà incloure's en el pla general estructural simplificat com a document separat.

Disposició transitòria primera. Comissió Interdepartamental del Consell per a la Lluita contra el Despoblament dels Municipis de la Comunitat Valenciana

En relació amb el que preveu l'article 7 d'aquesta llei, la Comissió Interdepartamental continuarà funcionant segons el que preveu la seua regulació segons Decret 58/2017, de 28 d'abril, del Consell, pel qual es crea la Comissió Interdepartamental per a la Lluita contra el Despoblament dels Municipis Valencians, modificat per Decret 169/2020, de 30 d'octubre, del Consell, d'aprovació del Reglament orgànic i funcional de la Presidència de la Generalitat, mentre no es decidisca una modificació o supressió de la seua norma de creació.

Disposició transitòria segona. Fons de cooperació municipal per a municipis en risc de despoblament

En relació amb el que preveu l'article 8 d'aquesta llei, continuarà vigent mentre no es decidisca la supressió o modificació del fons actualment en funcionament i regulat per Decret 182/2018, de 10 d'octubre, del Consell, pel qual es regula la línia específica del Fons de Cooperació Municipal per a la Lluita contra el Despoblament dels Municipis de la Comunitat Valenciana, modificat per Decret 89/2021 de 2 de juliol del Consell.

Disposició final segona. Habilitació per al desplegament reglamentari

El Consell dictarà totes les disposicions que siguen necessàries per a l'execució i el desplegament del que s'estableix en aquesta llei.

Disposició final tercera. Entrada en vigor

Aquesta llei entrarà en vigor al cap de vint dies naturals des de la seua publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.